

**Новини ▶ 6-7**  
**Приходите от ДДС при внос със 7% ръст**

Постъпленията достигнаха 792 млн. лв., каза шефът на митниците Ваньо Танов



**Новини ▶ 9**

**"Информационно обслужване" не пуска кокала**



**Компании ▶ 11**  
**Булбанк остава най-печеливша в края на март 2010 г.**

За първото тримесечие на годината банката отчита печалба от 37.9 млн. лв. Резултатът на Корпоративна търговска банка се увеличава най-много на годишна база

**Компании ▶ 13**  
**Офшорки вливат 15 млн. лв. в "Сила Холдинг"**

Публичното дружество планира второ увеличение на капитала си до края на годината

pari.bg  
**Пари**

**Понеделник**

3 май 2010, брой 82 (4893)

USD/BGN: 1.46889

▼ -0.44%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.33150

▲ +0.45%

Българска народна банка

Sofix: 416.96

▼ -0.02%

Българска фондова борса

BG40: 115.89

▼ -0.31%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

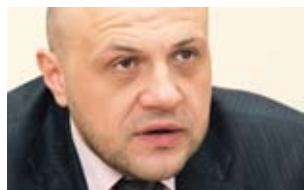
# Операция "Чисти храни"



Със създаването на агенцията по храните ще има тотален контрол на животинските и растителните продукти от полето до крайния потребител ▶ 4-5

**Новини ▶ 8**

**Въвеждат се съкратени срокове по европроектите**



По четири европрограми ще има преразпределение на предвиденото финансиране от ЕС, каза министър Томислав Дончев

**Новини ▶ 8**

**Половината от младите българи не работят**

Само 4.5% от завършващите образование започват собствен бизнес, показва изследване на работната сила през 2009 г. на Националния статистически институт

**Новини ▶ 9**

**Строежът на "Дунав мост" 2 може да се забави**



Проблем с разрешителното за извличане на строителните материали бави проекта. Главният изпълнител на проекта ФСС иска допълнителни 30 млн. EUR

**Компании ▶ 13**

**"Монбат" отчете 77% повече продажби**

Приходите в края на март достигат 45.7 млн. лв. спрямо 25.8 млн. лв. за съпоставимия период през миналата година. Компанията вече притежава 3.2% от собствените си акции

## 2 РЕДАКЦИОННА



**Печеливш**  
**Стефан Райчев**



Мажоритарният собственик на „Меком“ АД Стефан Райчев може да бъде доволен от ръста в цените на акциите на компанията. В петък дяловете на месопереработвателя се повишиха с 12.31%, като при прехвърлени 30 лота цената достигна 0.748 лв. за акция. Капитализацията на силитренската компания се повиши с 4.6 млн. лв. и достигна 41.9 млн. лв.



**Губещ**  
**Преслав Борисов**



Заместник-министърът на земеделието Преслав Борисов е подал оставка, която е била приета от премиера. Премиерът се е съгласил да освободи Преслав Борисов от поста му, защото не харесвал работата му и го е помолил да си подаде оставката. Според официалната информация Преслав Борисов е решил да се раздели с поста, като мотивите му са семейни причини.

### Мнения

► **Има още резерви за** ограничаване на разходите от бюджета, които не са използвани - закриване на БАН, Военна академия, колите на държавните органи, 100% намаляване на командировки в чужбина на разни помяри с техните помярски екскурзии, наречени „командировки“. Като се изчерпат, чак тогава вдигайте ДДС. Приходната администрация - на нож по 35 часа в генонощието - работа и работа. Който не иска - сбогом, Герзино!!! И други мерки и чак тогава ДДС 60%!!!

Попов

► **Аз смятам, че дейст-**вията на ГДБОП са правилни. Явно законите не са на ниво, за да им дават възможност да осъдят виновните.

Иван

### Коментар



► **Министърът по управление на средствата от еврофондовете Томислав Дончев се представи официално пред обществото в Брюксел и се харесаха взаимно**

СНИМКА BLOOMBERG



### pari.bg Топ 3

**1** По 14 дни месечно общественополезен труд ще трябва да полагат безработните, за да получават месечни помощи.

**2** Половината от младите българи не работят. Само 4.5% от завършващите образование започват собствен бизнес. Икономически активни са 1.028 млн., или 54.5% от българите на възраст между 15 и 34 години.

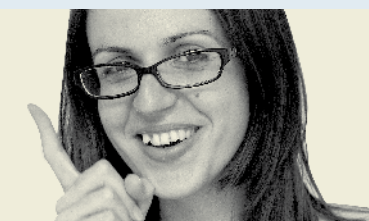
**3** Кметове на общини доволно потриват ръце, че държавата им преотстъпва минералните находища.

**Вече 33 дни България си има министър** по управление на средствата от еврофондовете. Времето се оказа достатъчно за Томислав Дончев да даде първия отчет за свършена работа. Похвално на фона на исканите 100 дни от новия здравен министър Анна-Мария Борисова.

**Промени ли се нещо през последния месец** освен това, че Дончев вече взе първата си министерска заплата и командировъчни до Брюксел за два дни? Въсъщност времето е сравнително кратко, но интродукцията се оказа сравнително успешна. И Дончев, и екипът му демонстрираха усилената работа и торбички под очите. През последния месец министърът и общинарите, от чието съсловие той бе част доскоро, се срещаха непрекъснато, за да подобрят процеса на усвояване на европарите. Месец по-късно списъкът с корекции към по-добро вече е готов (вж. стр. 8).

**През първия месец малко по бойкоборисовски** Дончев успя

Дарина Черкезова  
dcherkezova@pari.bg



„Планът за ускоряване на евро-субсидиите е готов. Остава да се осъществи. Ако Дончев го постигне, ще е нещо съвсем ново за България“

дори да отиде на визита на място в някои общини. През следващия месец обаче ще е хубаво, ако започне да обръща внимание не само на местната власт, но и на бизнеса. Факт е, че една от най-проблемните програми, дори и по негова оценка е „Конкурентоспособност“. Представителите на фирмите също искат промяна към по-добро и май вече разчитат на него като на месия, за да се започне най-накрая стриктното спазване на графициите за обявяване на нови повиквания и разплащане на одобрени разходи.

**Дончев продължи реформи,** които бяха започнати от неговите колеги в рамките на новото правителство и до голяма степен успяха да постигнат няколко крачки напред в работата по програмите „Околна среда“ и „Регионално развитие“. Проблемите по програма „Транспорт“ обаче все още са на лице и това отбелязва в последното си писмо шефът на Генерална дирекция „Регионална политика“ към Европейската комисия Дирк

Анер. За министъра обаче това е „най-доброто писмо, което някога е получавала България“.

**Радвам се, че всичките ми идеи** срещат разбиране и подкрепа, казва министърът, след като се върна от първото си официално посещение в Брюксел, където имаше срещи с еврокомисари и евродепутати. Посланието бе нещо от сорта на „харесват ме, трябва да ме харесват и вие“.

**Всъщност Томислав Дончев успя да покаже,** че може и заслужава да стои на министерското кресло. Но да му дадем още 33 дни например и да видим дали демонстрираното към момента поведение няма да се промени. Защото все пак той бе назначен за министър не за месец, а за цял мандат. И ако началото е добро, да си пожелаем и накрая - и при предаването на поста, и през 2013 г., когато приключва първият ни отчетен период, да се поздравим с happy end. И начертаният план да се осъществи. Ако го постигне, ще е нещо съвсем ново за България.

**Пари**  
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВЕСКИДНЕВНИК  
WWW.PARI.BG  
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161  
София 1202  
e-mail: office@pari.bg;  
информация: 4395800  
Издава  
Бизнес Медиа Груп АД,  
част от Bonnier Business Press

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР**  
Лилия АПОСТОЛОВА  
4395802;  
e-mail lapostolova@pari.bg  
**ГЛАВЕН РЕДАКТОР**  
Стефан НЕДЕЛЧЕВ  
4395802;  
e-mail snedelchev@pari.bg  
**МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА**  
Станислава АТАНАСОВА  
4395851;  
e-mail satanasova@pari.bg

**РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП**  
**1 зам. главен редактор**  
Георги АНДРЕЕВ - 4395825  
**Зам. главен редактор**  
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865  
**Зам. главен редактор**  
Иван БЕДРОВ - 4395438  
**Нюз редактор**  
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846  
**Отговорен редактор**  
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845  
**ИНВЕСТИТОР**  
Мирослав ИВАНОВ - 4395867

**БИЗНЕС**  
Мила КИСЬОВА - 4395863  
**МОЯТ БИЗНЕС**  
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871  
**НЕДВИЖИМИ ИМОТИ**  
Красимира ЯНЕВА - 4395876  
**УИКЕНД**  
Елина Пулчева - 4395877  
**ФОТОРЕДАКТОР**  
Марина АНГЕЛОВА - 4395879  
**ДОКУМЕНТАЦИЯ** - 4395884  
**РЕКЛАМА** - 4395872, 4395891,  
факс 4395826

**КОРЕСПОНДЕНТИ**  
**Бургас**  
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487  
**Плевен**  
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542  
**Пловдив**  
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679  
**Русе**  
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218  
**Стара Загора**  
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119

**Добрич**  
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060  
**Перник**  
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804  
**АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ**  
4395835, 43 95 836  
**СЧЕТОВОДСТВО** - 4395815  
**ПЕЧАТ:** Печатница София ЕООД  
ISSN 0861-5608

## Цитат

„ Сега не е времето да дискутираме промяна в бюджета на здравната каса

► **Менда Стоянова**, председател на бюджетната комисия в парламента



## Число на деня

11.279

► млрд. лв. е общата пазарна капитализация на Българската фондова борса след края на сесията в петък

# Борисов номинира Цветанов за президент

Темата не била обсъждана в ГЕРБ, вътрешният министър научи от медиите

Вътрешният министър Цветан Цветанов ще бъде кандидатът на ГЕРБ за президентските избори след една година. В петък премиерът Бойко Борисов събщи, че партията му вече има кандидат и той е вицепремиер. В кабинета има двама вицепремиери - Цветанов и финансовият министър Симеон Дянков. Вторият обаче не може да се кандидатира, защото според конституцията трябва да е живял в България в последните пет години. Преди да стане финансов министър, Дянков 20 години е живял в САЩ, където работеше в Световната банка.

## Изненада

Вътрешният министър Цветан Цветанов отрече да му е отправено предложение да се кандидатира за пре-

зидентския пост. Моля ви, не ме карайте да се смея в тази тежка ситуация, в която в момента имаме да вършим толкова много работи, беше реакцията на министър Цветанов. Всяко предложение се взема като решение от изпълнителната комисия и като номинация от структурите. Тази тема не е коментирана. В момента смятаме, че има много по-важни неща, каза още Цветанов и обясни, че в момента се вижда единствено като министър на вътрешните работи временно, защото министрите са временни.

## Срещу неизвестни

До президентските избори има повече от година и засега няма яснота срещу кого ще се изправи Цветанов, ако наистина стане кандидат. Дотук единствено от НДСВ съобщиха, че техният кандидат вероятно ще бъде бившият еврокомисар Меглена Кунева. Неформално се говори, че сегашният държавен глава

Георги Първанов може да я подкрепи.

След кметските избори СДС и ДСБ обявиха, че на президентските избори няма да подкрепят ГЕРБ и ще играят самостоятелно. Все още при тях няма имена. Лидерът на БСП Сергей Станишев събщи, че партията му няма кандидат, защото е твърде рано.

В левицата обаче обстановката е сложна, след като се появиха брожения срещу Станишев и слухове, че ще бъде сменен.

От "Атака" обявиха, че нямат позиция, защото е твърде рано. Техният лидер Волен Сидеров стигна до балотаж срещу Първанов на предишните избори през 2006 г. От началото на мандата на новото правителство обаче партията твърдо стои зад ГЕРБ, сега Сидеров също заговори за "партньорство".

## Президборен щаб?

Последните социологически проучвания показват, че Цветан Цветанов оста-

ва един от политиките с най-висок рейтинг, който продължава да расте. Похаресван е само премиерът Бойко Борисов. Според социолозите причината е в акциите на МВР. Вътрешното министерство е единственото, което в момента, изглежда, функционира както трябва, коментира политологът Румяна Коларова.

В същото време Цветанов въведе нов подход при спецоперациите, които вече се филмират и след това министърът не отказва коментар на медиите по протичането им. Това даде повод опозицията да го обвинява в PR акции и превръщането на МВР в предизборен щаб.

Филипа Рагунова



## Мнения

## Изместване на фокуса

Още е много рано да се говори за изборите, просто е безсмислено. Подхващането на темата е очевидно заради нежеланието да се говори за икономика. Всичко друго, само не и икономика. Винаги прави опити за изместване на фокуса. Като се очертае реален проблем в икономиката или непопулярни мерки, дай сега да търчим

Живко Георгиев,  
социолог

„ Темата е абсолютно неактуална сега

на политическия тепих. Това е абсолютно неактуално засега, има година още. И дотогава може да си смени мнението.

## Прост, но печеливш ход

Борисов е обвинен, че му липсва решителност и кабинетът се лашка. И президентът, и всички останали политици трупат активност за негова сметка. Той се опитва да парира. Едва ли е толкова сигурно, че Цветанов ще е кандидатът на ГЕРБ. Той съизмерва двете личности - Първанов, който е с изчерпан авторитет и оглавява декоративна институция, и Цветанов, доверието у когото е с най-голям ръст и в момента най-ефективната политика

Румяна Коларова,  
политолог

„ Едва ли е толкова сигурно, че Цветанов ще е кандидатът на ГЕРБ

се прави в неговия ресор. Съвсем тривиален и прост, но изключително печеливш ход. При това той избягва пряко противопоставяне, сравнява ги, без те да са в сблъсък.

## Първомайско



► Лидерът на БСП Сергей Станишев поиска правителството да си ходи. Левицата отбеляза Деня на труда 1 май с протестен митинг пред храм-паметника "Александър Невски"

# Държавата въвежда тотален

## Земеделското министерство взема Агенцията по храните под своята шапка

Държавата най-сетне реши да въведе пълен контрол върху храните. Сега регулацията се развива между различни агенции и министерства, което създава огромни пробойни в системата. Дълго чаканата агенция по храните най-вероятно ще заработи в края на годината под шапката на министерството на земеделието. Преди месеци министърът на земеделието Мирослав Найденов обяви създаването ѝ за приоритет при управлението му, но малко след това се отрече, оправдавайки се с кризата.

### Стрелката се връща назад

Оказа се, че министерството на земеделието просто е печелило време, за да разработи коренно нова стратегия за бъдещата агенция. Която да е на пряко подчинение на земеделското министерство, въпреки че първоначалната версия беше да е под опеката на Министерския съвет. На практика авторите на проекта се връщат назад във времето, когато контролът беше в една точка.

Със създаването на агенцията се слага край на двувластието при проверките на животински и растителни храни. И ако досега НВМС следеше за млякото, месата и сирената, а РИОКОЗ за безопасността на доматиите и чушките, в близко бъдеще тази функция ще я изпълнява един орган, защото лабораториите ще се слоят.

Едно от най-положител-

**Светлана Трифонова**  
strifonovska@pari.bg



ните следствия е, че ще се сложи край на размитата отговорност и взаимното измъкване на двете ведомства. Ще приключат и парадоксите като този със сиренето от палмово масло, което така и не било проверено въпреки искането на граждани, защото според закона не било ясно кой отговаря за него.

### Амбиции

Всъщност идеите, които са заложени в стратегията за хранителната агенция, имат амбиция да осъществят най-голямата реформа в сектора от полето до масата. Очакванията са да се приключи с уникалния, но режисиран безпорядък отпреди двадесет години в производството, преработката и продажбите, например изобретяването на нови рецепти в млечната индустрия като сирене „трепач“. Или мутиралото сирене с растителни мазнини, чиято безопасност е под голям въпрос. А може би новият вариант на българската „Карловска луканка“, направена с тотално вносно месо. Тези нови рецепти генерираха огромни печалби, но в крайна сметка сри-

наха тотално доверието на потребителя в българското производство. И ако преди 13 години премахването на Българския държавен стандарт беше посрещнато от бизнеса като огромен шанс за свобода и печалба, днес връщането на БДС е въпрос на политическо оцеляване.

### Опасности

Правителството няма друг изход, освен наистина да започне пълен контрол над храните, защото това ще е гаранция за оцеляването му. Справедливо или не, точно на кабинета „Борисов“ се падна да осъществи една от най-инфарктните реформи. В момента това е една от най-дискутираните теми, която буквално за часове генерира общественото недоволство.

Заради липсата на всякакво доверие у българските преработватели опасността коректните производители да сринат бизнеса си е много реална.

Според стратегията, която е изготвена от агроведомството, агенцията за храните би трябвало да тръгне още през юли. Затова няма да са необходими кой знае колко средства, защото ще бъдат използвани бюджетите на структурите, които ще се вляят в контролния орган.

Проблемът обаче е в промяната на дванадесет закона, за да може дейността ѝ да бъде регламентирана. Засега премиерът като цяло одобрява идеята според източници на в. „Пари“.



►Пробите и за растителни, и за животински продукти ще се извършват само в

### Коментар

## В агенцията да участват и преработвателите

Заплашени са от фалит всички почтени преработватели, които спазват рецептурата на млечните продукти.

В Агенцията по храните не бива да участва само държавата, а да има представители и на браншовите организации. По този начин те взаимно ще се контролират, ако някой не иска да си свърши работата.

Защото не е тайна, че инспекторите влизат в едни и същи предприятия, а пред това, което става на пазара, си затварят очите.

Иначе как ще обяснят феномена с киселото мляко от 9 и 5 стотинки,

**Симеон Присагашки**,  
собственик на мандра „Жосу“



Почтеният бизнес е изправен пред фалит

което се продава по търговските вериги безнаказано от две седмици и нито инспекторите от НВМС или РИОКОЗ не се самосезираха, за да направят проверки.

Какво е това чудо, не мога да разбера аз, да се продава преработен продукт с по-ниска цена от литър сурово мляко.

Така са заплашени от фалит всички почтени преработватели, които спазват рецептурата на млечните продукти.

Но чудно ми е как ще извършват контрола от бъдещата агенция, като и сега не се самосезира за очевидни нередности.

### Мнение

## Крайно време е да се спре с този цирк

Крайно време е държавата да спре с този цирк и да не си затваря очите пред очевидни нарушения на закона. Не може в търговската верига да се продава кисело мляко по 9 стотинки. Няма да питаме от какво е направено и защо досега не е проверено за безопасност. Но след като в хазната няма пари, на никого ли от контролните органи не му прави впечатление, че става дума за очевидно нарушение на европейското законодателство. Според него на пазара не може да се продава продукт под себестойността му.

Като няма пари да се правят пробите в лабораториите, ние, прера-

**Димитър Зоров**,  
собственик на „Пършевица“



ботвателите, ще ви дадем пари, само и само да ги направите, защото заради измислените млека страда и почтеният бизнес.

Ние сме инвестирали в производство, в суровина, в качество, а заради неуредиците на пазара сме крайно потърпевши. Вече две години не могат да се разберат от Патентното ведомство за Българ-

ския държавен стандарт на млякото и сиренето.

Аз имам интерес от този стандарт, защото държа интелектуалната собственост на продукта „Българско кисело мляко“ заедно с „Ел Би Булгарикум“. Когато влезе в сила БДС, никой няма да има право да пише на етикета си, че произвежда кисело мляко, ако не отговаря на нормите.

Но щом като е толкова трудно да влезе в сила стандартът, ще поискам от търговските вериги всички продукти, които носят надпис, че са българско кисело мляко, да бъдат изтеглени от търговската мрежа.

# КОНТРОЛ ВЪРХУ ХРАНИТЕ



лаборатории на агенцията по храните

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

## Обединение Инспектори ще следят и за качеството

► Два основни органа ще структурират Агенцията по храните. Единият е агенция за безопасност на храните и качеството, нещо, което го пропускаме в последните години, а вторият е независим орган за оценка на риска, обясни зам.-министър Цветан Димитров. Независимият орган всъщност ще събере научен капацитет и ще има съответните лаборатории, които ще правят анализ на всичко. Дори и за ГМО. Ще анализира и къде какъв мониторинг да прави агенцията. Така всъщност правителството ще задава проверките, но след като „науката“ е преценила къде наистина има

риск. Дали е във фермата, дали е на борсата за зеленчуци или на границата.  
► Занижен контрол  
► По този начин контролът вече няма да е занижен. Сега проверяващият решава къде да контролира и е естествено да не си създава много работа, казва Димитров. Сега науката ще решава какви са приоритетите, а не както досега се правеше механично, едни и същи проверки на цялата територия, дори и там, където няма риск от заразяване. Или например едни и същи брой проверки на растителни продукти за карантинни вредители и в регион, който е потенциално опасен, и в такъв, където няма никакъв риск.  
► Важно е, че чрез агенцията България вече ще има орган, аналогичен с Европейския орган за безопасност на храните

**Интервю** Цветан Димитров, зам.-министър на земеделието и храните

## Агенцията по храните ще заработи тази година

Гръбнакът на структурата ще е НВМС, от РИОКОЗ ще дойдат само специалистите по контрол на храните

► **Господин Димитров, защо беше взето решението Агенцията по храните да е под шапката на министерството на земеделието, след като месеци наред настоявахте да е на подчинение на Министерския съвет?**

- Ако прегледате функциите, които ще трябва да извършва тази агенция, близо три четвърти от дейностите ѝ сега се извършват в Министерството на земеделието и храните. Обектите, които се контролират - производство, хранителна индустрия, обществено хранене - са към 145 хил., от които 70% са под една или друга форма контролирани от министерството. Освен тази цифра бих добавил и 400 хил. животновъдни обекта и т. н. При нас са граничният контрол, фитосанитарният. Има логика агенцията да е към нас, защото имаме биологичен капацитет, достатъчно специалисти, база. Важно е да се знае, че основната комуникация с ЕК се осъществява от министъра на земеделието. Освен това граничният и фитосанитарният контрол също са поверени на министъра на земеделието и храните. Подготвяме сграда, където ще бъде централното управление, имаме сгради и за регионалните. Те са на министерството на земеделието и така ще излезе изключително евтино. Ще използваме основно базата на НВМС. На първо време няма да искаме допълнителни средства от бюджета. Всяка от организациите, които ще влязат в агенцията, ще влезе със своя си бюджет. Разчетите ни показват, че парите ще бъдат достатъчни, за да се работи спокойно. Всъщност ние ще направим нова административна органи-

зация въз основа на закони промени. Фактически НВМС и сега изпълнява тези действия, както и РИОКОЗ (Регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве).

► **Има ли съпротива срещу създаването ѝ?**

- Има отпор. Вероятно на някои среди от бизнеса и администрацията им е добре положението да е такова. Често ни питаха защо не се е случило в годините. Отговорът е - защото е имало политически сфери на влияние. Една партия е повлияла върху едно министерство, друга върху друго. Сега, слава Богу, нямаме този проблем и мисля, че агенцията може да бъде създадена.

► **Какви структури от МЗХ и Министерството на здравеопазването ще влязат в агенцията?**

- НВМС изцяло ще е там с трите основни направления - здравеопазване на животните, ДВСК и граничен контрол. Тук в министерството ще остане звено, което ще е дирекция и ще формира политиката в сектора, то ще е максимум от 15-20 души. Ще има съкращения в персонала, които ще засегнат общата администрация, може би някъде към 450 души ще отпаднат от всички структури. По този начин ще изпълним и намеренията си да направим реформа в министерството на земеделието, а според мен времето на криза е най-подходящо.

► **Кои структури ще влязат от министерството на здравеопазването?**

- Част от РИОКОЗ, тези, които се занимават с контрол на растителни храни, защото освен това службата има и други функции.

► **Следователно, като влязат в агенцията, ще им бъде предоставена друга лаборатория?**

- Не е задължително, може и всички лаборатории



СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

да си останат в здравното министерство. Агенцията по храните може да възлага анализи и на лаборатории, които са в МЗ, също така и извън територията на България. В този смисъл искам да кажа, че може да не се наложи специалистите да бъдат изваждани от РИОКОЗ. Освен това в системата на НВМС има доста лаборатории, които се припокриват с тези от МЗ. Така че защо да бъде товарено министерството на здравеопазването, при положение че ние имаме същите лаборатории, а в здравеопазването да съсредоточат усилията си в посока, която е по-полезна за обществото.

Освен това трябва да изхождаме от позицията, че лабораторната дейност вече е бизнес. В крайна сметка нашата идея е да направим агенцията възможно най-евтина. Ако ще създаваме мастодонт, за да прави реклама на държавата, че контролира, това просто не е ефективно.

► **Значи няма кой знае какви пречки да бъде създадена агенцията до края на годината?**

- Основната трудност ще е промяната на 12 закона, но промените вече започнаха. Например последните са в закона за фуражите, те в момента са на второ четене в НС. Става дума за това, че прехвърляме

контрола от Националната служба по зърно и фуражи към НВМС и на вътрешно ниво започнахме реструктурирането. Така че без да вдигаме шум, започнахме да правим агенцията.

► **Все пак няма ли да са ви необходими средства за оборудване, за допълнителна техника?**

- Най-много пари ще ни трябват за обновяване на лабораториите и за сградата на Центъра за анализ на риска, който ще е в института по ветеринарна медицина. Министър Найденов преговаря със Световната банка, надявам се оттам да окажат съдействие, защото аргументът на министъра е, че това е най-голямата реформа в земеделието и храните. От СБ отчехоха, че агенцията и горският сектор са двата приоритета, за които биха могли да ни помогнат.

► **Какво е мнението на министъра на здравеопазването за вашето предложение за агенцията?**

- Аз лично не съм запознат с мнението на проф. Борисова, но като наблюдавам нейните изяви, тя е реформаторски настроена, така че не очаквам нещо по-различно.

► **Кога ще заработи агенцията?**

- Тази година.

Светлана Трифонова

## Край на регистрацията в две министерства

Очакванията са чрез новата структура да се сложи край на парадоксите. Например налага се едно предприятие, което произвежда и зеленчукови, и месни консерви, да се регистрира и в министерството на здравеопазването, което контролира растителните продукти, и в министерство на земеделието, което отговаря за животинските продукти, обясни Цветан Димитров.

Поради тази причина парадокс се получава и при регистрациите на сирената с палмово масло.

Любопитен казус е възникнал, когато еколози са се интересували за вложените растителни мазнини в млечните продукти. Оказва се, че никой не може да даде експертиза, защото законът е разделил отговорностите по контрола между МЗХ и МЗ.

### Шоколад за износ

Парадокс има и при износа на шоколадови изделия извън ЕС, особено за Русия, която признава основно авторитета на НВМС, тъй като в шоколада има животински продукти.

В България обаче шоколадовите предприятия не се контролират от НВМС, а от РИОКОЗ. Затова НВМС не може да издаде сертификация, а търговецът и

производителят се оказват в задънена улица.

### Дублиране

В момента има 26 лаборатории на НВМС, които се припокриват с министерството на здравеопазването. Засега НВМС нямат техника само за изследване на наличие на ГМО, но се предвижда бъдещата агенция да бъде оборудвана с такава техника.

# Приходите от ДДС при внос се увеличиха със 7%

## Постъпленията от косвения налог и акцизите са 1.97 млрд. лв.

За първите четири месеца на тази година ДДС постъпленията от внос се повишават със 7% в сравнение със същия период на 2009 г. Това показват предварителните данни на Агенция „Митници“. В края на април те достигат 792.7 млн. лв. От началото на годината постъпленията от този косвен налог са се увеличавали всеки месец с изключение на февруари. За същия период приходите от акцизи стигат 1.169 млрд. лв. Така общо постъпленията в митниците към края на април достигат близо 1.97 млрд. лв., от които на търговците са възстановени около 260 млн. лв.

За април приходите от ДДС от внос се качват с 25%, или близо 50 млн. лв. в сравнение със същия месец на миналата година. За миналия месец постъпленията от косвения налог достигат 257 млн. лв. при 205.1 млн. лв. за 2009 г. Април е месецът с най-високия приход от ДДС при внос от началото на кризата, твърдят от митниците.

През април митническата администрация е събрала

около 300 млн. лв. приходи от акцизи, което е с 16.5% повече от април 2009 г. За унищожени цигари със стар бандерол агенцията е трябвало да възстанови 63 млн. лв. акциз. Така нетният размер на приходите след приспадане на възстановените суми е 206.6 млн. лв. В сравнение със същия месец на 2009 г. те се понижават с близо 40 млн. лв.

Виждаме положителни тенденции по отношение на приходите, коментира шефът на Агенция „Митници“ Ваньо Танов. По думите му мерките на правителството дават първите резултати. Аз съм умерен оптимист за събираемостта на приходите през следващите месеци, допълни митничар № 1.

### Дилемата остава

Данните за събрания ДДС от внос показват, че увеличението на данъка е единственият шанс на правителството да закърпи дупките в бюджета. Дали ще се вдига ДДС, с колко и откога, ще стане ясно в сряда след заседанието на Министерския съвет. Преми-

ерът Борисов, финансовият министър Симеон Дянков и министърът на икономиката и енергетиката Трайчо Трайков не са на единна позиция относно повишаването на този налог. В петък Трайков коментира, че формално решение за повишаването на косвения данък не е взимано.

Повечето икономисти и работодателски организации са на мнение, че ДДС не трябва да се повишава, тъй като това много силно ще удари потреблението. Това ще задълбочи спада на БВП.

Според източници на в. „Пари“ имало и вариант косвеният данък да остане на 20%. Проблемът обаче е, че българите вече са се примирили с факта, че данъкът ще се увеличава. Същото важи и за чуждите инвеститори. Някои фирми дори вече актуализират системите си, така че, когато се въведе ДДС, да може да издават касови бележки и фактури.

### Къде е ключът

В сегашната ситуация стимулирането на потреблението



► В сряда на заседанието на Министерския съвет ще стане ясно каква е ставката

е най-ефективната мярка за ускорено излизане от кризата. Това коментира Симеон Дянков при срещата си с финансовия министър на Македония Зоран Ставрски. Трайков също е на мнение, че вдигането на косвения налог е последната възможна мярка. По думите му, ако можем да си позволим да не го правим, не трябва да го правим. Ако анализът обаче покаже, че не можем с останалите мерки да избегнем фалита - трябва да го направим, беше категоричен Трайков. Според него дали ДДС ще е 23 или 24%, ще стане ясно в сряда.

Биляна Вачева

### Официално Колко дължи държавата

► Близо 800 млн. лв. са гържавните просрочия към доставчици и изпълнителите по обществени поръчки в края на миналата година. Това сочат данните на Министерството на финансите, което обеща на работодателските организации и синдикатите да обобщи данните от всички министерства и общини.

► Загълженията на прави-

телството към фирмите е малко над 600 млн. лв., а общините дължат 197 млн. лв. Според работодателите обаче дълговете на гържавата са близо 2 млрд. лв. Прегледайки седемте правителствени схеми за разплащане чрез Българската банка за развитие. По-късно обаче се оказа, че чрез тази схема фирмите ще си получат 93% от задълженията. БТПП и БСК се обявиха против тази схема и по всяка вероятност на гнешната среща на тристранната комисия освен ДДС ще се обсъжда и този казус.

## Ще има спад на продажбите с 10-15%

Вдигането на ДДС няма да има оздравителен ефект за икономиката, защото неминуемо ще доведе до покачване на цените на основните хранителни продукти и ще предизвика свиване на потреблението. Така, за да се постигне баланс на пазара, някои от фирмите ще фалират.

От друга страна, с вдигането на данъка ще се увеличи делът на сивата икономика, защото все повече фирми ще се насочват нататък и така крайният ефект няма да бъде повишаване на приходите.

Фалитите на фирми може да станат реалност заради последиците от свития пазар. В

Костагин Чорбаджийски, председател на Асоциацията на месопреработвателите

” Някои по-малки фирми от бранша може да фалират

момента според данни на асоциацията спадът на консумацията на месни продукти е около 10-15% спрямо миналата година. С увеличаването на ДДС продажбите може да спаднат с още толкова. Българските месопреработватели не реализират много успешно продукцията си на чуждите пазари и разчитат само на този у нас.

## Икономиката ще посивее

Ефектът от вдигането на ДДС ще бъде катастрофален върху цялата икономика. Свитото потребление гарантира и свито производство, а оттам и постъпленията от данъци ще са по-малко.

Теоретично ръстът на ДДС, който се коментира - 23-24%, ще доведе до поскъпване на хляба. Това няма да се случи веднага, а в рамките на 2-3 месеца.

Поскъпването няма да е с повече от 3-4 стотинки, но това е теоретичното изчисление. На практика е ясно какво ще се получи - хората ще спрат да плащат данъци. Успеем ли да свием потреблението заради ръста на данъка, няма да излезем от кризата два пъти по-дълго време, от-

Георги Попов, председател на Асоциацията на хлебопроизводителите и слагкарите

” Хлябът ще поскъпне средно с 3-4 ст.

колкото предвиждат които и да са специалисти, каза той.

Браншът ни е такъв, че малкото хора, които работят на светло, ще минат в сивия сектор. В момента говорим за около 65% сив сектор. Още малко остава, да посивее целият бранш. Не може при консумация на над 900 хил. тона брашно на година по документи да пише, че са продадени 410 хил. тона.

## Борисов да обещае, че няма да вдига ДДС

Антикризисните мерки на кабинета „Борисов“ са популистки и една по една започнаха да се провалят. Вижда се вече, че няма да има данък „лукс“ и че редица други популистки идеи не може да се реализират. Затова искаме от премиера Бойко Борисов да дойде пред Народното събрание и да обещае, че няма да увеличава ставката по ДДС. Една такава мярка би била пагубна и много вредна за българската икономика.

Увеличаването на ДДС би отложило излизането от кризата с месеци и дори с години. Затова искаме ясен ангажимент от правителството, който може да бъде поет и тук е мястото, пред Народното събрание, че ставката по ДДС няма

Мартин Димитров, съпредседател на Синята коалиция

” Повишаването на данъка ще забави с месеци излизането на икономиката от кризата

да бъде увеличавана.

В кабинета се водят подобни разговори и опасността от вдигане на ДДС ставала все по-реална. СДС винаги е бил за ниски данъци и ниските данъци са основната причина България да се развива добре през последните години. В криза който увеличава данъци, рискува да загуби всичко.



на ДДС

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

” **Правителството се бори да не вдига ДДС, защото това ще удари много силно потреблението**

**Симеон Дянков,**  
вицепремиер и финансов министър

**От Гигинци Борисов: Нови мерки в сряда**

► Премиерът Бойко Борисов съобщи вчера, че в сряда правителството ще предложи антикризисни мерки, „от които народът ще остане доволен.“

► По време на посещението си в Гигинския манастир министър-председателят не уточни какви точно ще бъдат новите мерки.

” **Вдигането на ДДС е мярка, която се взима, когато всички останали са изчерпани**

**Трайчо Трайков,**  
министър на икономиката, енергетиката и туризма

## Хората свикнаха с по-висок данък

**Въпрос на изчисление е с колко** ще се качи ДДС, дали има време да се режат разходи и какви са приходите. Ако обаче дупката в бюджета е 1.6 млрд. лв., ДДС трябва да се вдигне с не по-малко от четири пункта. Като се има предвид, че част от оборота допълнително ще мине в сивата икономика, за да има фискален ефект, значи покачането трябва да е с не по-малко от 4%.

**Доц. Стоян Александров,**  
бивш финансов министър и председател на надзорния съвет на Д Банк

” **Вдигането на ДДС е неизбежно, защото правителството няма готовност за други мерки**

**Вдигането на данъка е неизбежна мярка, защото правителството няма готовност и визия за други мерки. За да не се случи**

най-лошото, вдигането на данъка е единственото за момента работещо и сравнително лесно осъществимо нещо. Още повече, вече е създадена атмосфера на очакване и хората вече са „претръпнали“ и са се примирили, че ДДС ще се повиши. Актуалният въпрос е откога и с колко.

**Парадоксът е, че ако слушаме финансовия министър Симеон Дянков, едва ли не скоро ще излезем от кризата.**

## Експертите още не са казали дали ще има увеличение на данъка

**Мисля, че ще намеря възможно най-добрия вариант.** Решението дали ДДС ще бъде увеличено ще се вземе в сряда на заседанието на Министерския съвет. В момента експертите смятат „за“ и „против“ и как може да се опази държавата от това, което се случва в Гърция, Испания, Португалия и др.

**Естествено, че в условията на криза приходите спадат.** Тя е елементарна, тази сметка. След като пада ръстът на икономиката, на потреблението от хората, падат и приходите. Но пък днес за първи път имаме 25% повече събрани приходи от ДДС, отколкото миналата година по това време.

**Бойко Борисов,**  
министър-председател

” **Естествено, че в условията на криза приходите спадат, тази сметка е елементарна**

**Другите държави взимат кредити,** задлъжняват с милиарди евро, следващите поколения трябва да ги плащат, за да живеят родителите им добре. Ние не искаме това да се случи и в България.

**Не е толкова сложно да се управлява държавата.** Трябва да бъдем честни и искрени с народа. Това е като в едно семейство. Когато не работят хората в него, когато харчат безогледно, семейството е зле.

**Вижте скандинавските държави,** които са дисциплинирани. Те нямат проблеми. Трудности изпитват онези страни, които са свикнали да живеят нашироко, да щракат с пръсти, да почиват дълго и вечер в 22 ч да излизат на нощен живот. Тези държави имат проблеми с кризата. Аз искам да дисциплинирам хората и България да бъде средноевропейска държава.

## Резките промени на кабинета са лош сигнал към инвеститорите



► **Бизнесът няма да може да планира нито приходите си, нито плащанията си към бюджета,** каза **Цветан Симеонов,** председател на БТПП

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Публичните разходи се увеличават въпреки кризата

Честата промяна на позициите и намеренията на правителството за реформи в данъчната политика не е добър сигнал нито към местния бизнес, нито към потенциалните инвеститори. Това каза председателят на БТПП Цветан Симеонов. Той отново напомни, че по-високият ДДС със сигурност ще доведе до ръст на цените, макар че намаляването на този данък невинаги ще доведе до намаляване на тези цени. Резултатът ще бъде по-нататъшно свиване на потреблението и

продължаване обедняването на населението.

**Скрити козове**

Цветанов напомни, че освен увеличението на данъците има и друг вариант за стабилизирането на хазната. По думите му това е рязкото съкращаване на бюджетните разходи. През 2008 г. разходите са 7.4 млрд. лв., през 2009 г. са 6.8 млрд. лв., а за 2010 са предвидени малко над 8 млрд. лв. Недопустимо е в условия на криза да се увеличават публичните разходи, каза шефът на работодателската организация.

Според Цветанов една част от фирмите ще отидат в сивия сектор, и то

точно в момент, когато се опитваме да ги извадим на светло. Преминаването на една фирма в сивия сектор означава не само по-малко приходи от ДДС, но ще е налице и спад на внесените осигуровки и корпоративен данък. Работодателската организация прогнозира, че повишаването на ДДС ще затрудни допълнително изплащането на дълговете към фирмите.

**Реална картина**

БТПП е пуснала проучване сред членовете си кои мерки на правителството фирмите одобряват и кои не. Тези данни ще бъдат представени днес на тристранния съвет.

Билияна Вачева

# Пари

## АВТОМОБИЛЕН ФОРУМ

**Защо буксува пазарът на лекотоварни и тежкотоварни автомобили в България**

11 май 2010 г., 9.30 ч.  
Шератон София Хотел Балкан

- Състояние на пазара на лекотоварни и тежкотоварни автомобили
- Данъчни облекчения при закупуване на нови автомобили - NI, ползване на данъчен кредит и др.
- Каква е картината на лизинговия пазар и нови схеми за финансиране
- Новите модели в сегмента

За информация и регистрация:  
02/ 4395 855, 02/ 4395 850  
e-mail: eyoveva@pari.bg

С подкрепата на:

Медийни партньори:



# Въвеждат съкратени срокове за европроектите

## При четири европрограми ще има преразпределяне на парите

До средата на май ще бъдат въведени по-стриктни срокове за усвояване на евросубсидиите. Това каза министърът по управлението на средствата от ЕС Томислав Дончев дни след като се върна от първата си официална визита в Брюксел и в отчет на свършеното през първите 33 дни от мандата си.

### По-важните промени

Една от важните поправки е свързана с въвеждане на максимален срок от 2.5 месеца за верификация на разходите от страна на управляващите органи. В момента отделни министерства бавят потвърждението за допустимост на разходите със 7-8 месеца. Предвижда се индикативните програми за съответната година вече да бъдат много по-подробни, а 10 дни преди обявяването на старта на отделна процедура да се обявят насоките за кандидатстване. Така бенефициентите ще имат максимална информация и време за реагиране, коментира Дончев. Предвижда се и едноседмичен срок за отстраняване на нередности по подадени проекти.

### Темпо, темпо

Идеите ми срещат разби-

ране и подкрепа сред еврокомисариите. На прав път сме и единственото, което трябва да направим, е да ускорим крачката, коментира Дончев. Той отчете, че в момента темпът на плащания върви стръмно нагоре, като на годишна база той се е увеличил 7 пъти. Темпът на договаряне е нараснал 1.5 пъти. За да постигнем целите си, темпът трябва да е 10-15 пъти по-висок, като това не трябва да води и до намаляване на нивата на контрол, казава Дончев.

Най-проблемните оперативни програми са "Транспорт" и "Конкурентоспособност", а най-добрите от гледна точка на сключени договори и извършени разплащания - "Развитие на човешките ресурси" и "Административен капацитет". Някъде по средата са програмите "Регионално развитие" и "Околна среда", които се развиват с добри темпове, коментира Дончев.

### Мъррене или похвала

Преди да замине за Брюксел, Дончев е получил писмо от Генерална дирекция "Регионална политика" към Европейската комисия. В него шефът на дирекцията Дирк Анер отправя критики към изпълнението

на Оперативна програма "Транспорт" и настоява за увеличаване на темпа на сключване на договори и плащания. В него обаче има положителна оценка за извършеното по отношение на Оперативна програма "Околна среда". Това е най-доброто писмо, което е получавала България, коментира Дончев.

### Прехвърляне на пари

Имаме разбирането и подкрепата на ЕК за релокация на средства по европрограмите, съобщи още министър Дончев. По думите му се обмислят преди всичко възможностите и нуждата от прехвърляне на пари в рамките на една програма, тъй като движението на средства от програма в програма е тежка и трудна процедура, тъй като е свързана с прехвърляне от фонд във фонд.

Вече са водени разговори за прехвърляне на средства към по-атрактивните за бенефициентите мерки в рамките на четири програми, каза за в. "Пари" Дончев. Става въпрос за Програмата за развитие на селските региони (ПРСР) и оперативните програми "Транспорт", "Регионално развитие" и "Развитие на човешките ресурси".

Дарина Черкезова



► Писмото, което получих от Дирк Анер, е най-доброто писмо, което е получавала България, каза министър Дончев

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

## Половината от младите българи не работят

Само 4.5% от завършващите образование започват собствен бизнес

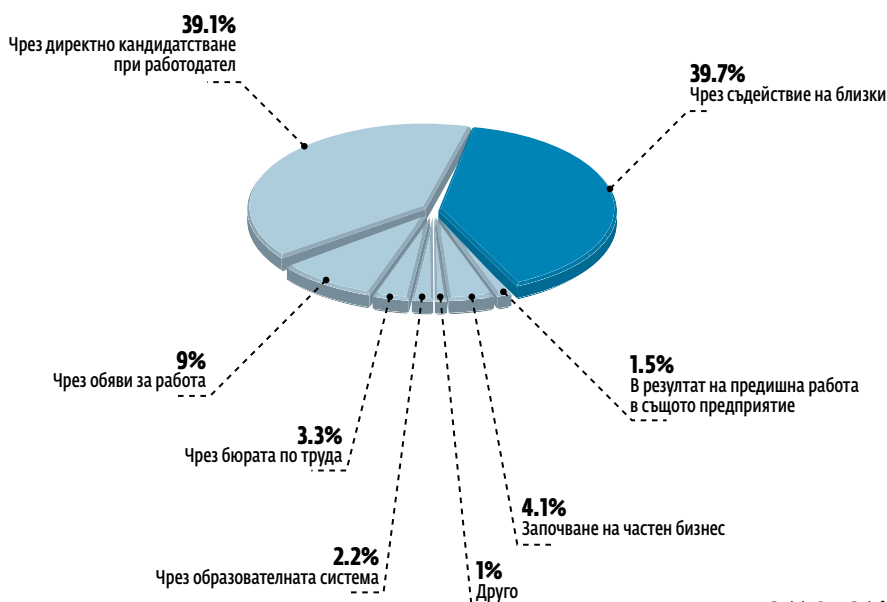
Половината от младите хора в България не само че не работят, но и не търсят работа, показва изследване на работната сила през 2009 г. на Националния статистически институт.

Икономически активни са 1.028 млн., или 54.5% от българите на възраст между 15 и 34 години. От тях заети са 49%. Безработни са 97.4 хил. от хората в тази възрастова група, което представлява 40.9% от всички безработни лица в страната.

### Неактивни

Голяма част от младите хора - 860.3 хил., или 45.5%, са извън пазара на работна сила, защото не търсят работа по различни причини. 551.1 хил. все още посещават учебно заведение или курсове за квалификация и участието им на пазара на труда предстои. Поради семейни ангажименти извън пазара на труда са 141.5 хил. (7.5% от лицата на 15-34 години), от които

### Начин на намиране на първа работа



Графика: Вишър Ласков

125 хил. са жените в отпусък по майчинство. 75.0 хил. от младите (4.0%) са обезкуражени - желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че биха намерили. От тях 59.6% са с основно и по-ниско образование.

### Първа работа

Близко 80% от младите хора започват работа след на-

пускане на образователната система. Основно те се включват в пазара на труда като наети лица. Само 4.5% започват собствен бизнес като първа работа, а 1.8% помагат в семейната фирма.

По време на следването си около една четвърт, или 450.1 хил. от младите хора са работили, показва изследването на НСИ.

Най-често младите хора

намират първата си работа чрез познати или като кандидатстват директно при работодателя. Изключително нисък е дялът на намерилите първа работа чрез бюрата по труда - едва 3.3%. Също много нисък е дялът на младите хора, които си намират работа чрез образователната система - 2.2%.

Мила Кисьова

## Производствените цени тръгнаха нагоре

Спрямо миналата година ръстът през март е 2.8%

Индексът на цени на производител на вътрешния пазар през март е с 1.3% над равнището от предходния месец. Увеличението е в преработващата промишленост - с 2.3%. Намаление на производствените цени обаче е регистрирано в добивната промишленост - с 1.1%, и в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0.4%.

### Индустрия

В преработващата промишленост по-значително увеличение на цените спрямо предходния месец се наблюдава при производството на основни метали - със 7.2%, и при ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 1.6%.

### За година

Индексът на цени на производител на вътрешния пазар през март 2010 г. нарасна с 2.8% в сравнение

със същия месец на 2009 г. Цените се увеличават в добивната промишленост - с 18.6%, и в преработващата промишленост - със 7.7%, докато при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ е регистрирано намаление - с 9.7%.

Увеличение на цените в преработващата промишленост спрямо миналата година е отчетено при производството на основни метали - с 27.8%; тютюневи изделия - с 20.0%; и превозни средства, без автомобили - с 5.2%. Намаление на цените се наблюдава при производството на дървен материал с 8.5%; на изделия от други неметални минерални суровини - с 5.4%; на метални изделия, без машини и оборудване - с 5.3%.

# 1.3%

► е увеличението на цени на производител на вътрешния пазар през март спрямо февруари



# “Информационно обслужване” не пуска кокала

Общо 4 жалби срещу поръчката за изнасяне на ИТ услуги на финансовото министерство са постъпили в в антимонополната комисия

Държавното дружество “Информационно обслужване” АД отказва да даде без бой поддръжката на информационните системи на Министерството на финансите. Скандалната компания е подала жалби в Комисията за защита на конкуренцията срещу търговете за трите лота, в които не спечели. Дружеството, чийто принципал е финансовото министерство, взе единствено последния лот, който е с най-ниска стойност - 725.8 хил. лв.

През последните години “Информационно обслужване” се грижеше изцяло за аутсорснатите ИТ услуги в системата на Министерството на финансите, което носеше над 60% от приходите на компанията, показва справка с отчетите ѝ за последните 3 години. За дружеството работят около 700 души.

## Жалби

В Комисията за защита на конкуренцията са постъпили общо 4 жалби срещу приключилата преди 2 седмици поръчка. В три от тях, подадени от “Информационно обслужване” АД, Консорциум “Консулт Груп” (“Стемо” и “Глобал Консултинг”) и “Консорциум Консултинг Сървисис” (“Стемо”, “S&T България”, “S&T Румъния”), се иска

налагане на временна мярка спиране на процедурата за възлагане на обществената поръчка. КЗК обаче не е уважила искането и на трите жалби. Четвъртата жалба, подадена от “Консорциум МФ Сервиз”, не съдържа искане за спиране на поръчката.

## Казус

Определенията на КЗК обаче подлежат на обжалване пред Върховния административен съд в 7-дневен срок от съобщаването на решението на регулатора. Ако такава жалба бъде подадена, за подписването на договора с новите изпълнители на поръчката ще трябва да се изчака решението на административните съдии, за което няма краен срок, коментират от финансовото министерство.

## Победители

Победителите спорните три лота са консорциуми. Първата поръчка - Дейности по поддръжане и развитие на ИТ инфраструктурата, беше спечелен от обединените “Сименс”, “Контракс” и “Парафлю” с цена от 11.73 млн. лв. Вторият лот - извънгаранционно поддръжане на технически устройства и конфигурации в ИТ инфраструктурата, победител е консорциумът “Стоун Сиенсис” (“Стоун Компютърс” и “Сиенсис”) с предлагана цена от 10.437 млн. лв. Третият лот (поддръжане и развитие на приложен софтуер) бе спечелен от “ВиСиЕй ДЗЗД” (“Абати”, “Верео”, “Сиела Софт Пбблишинг”) с цена на офертата 7.245 млн. лв. Общата стойност на поръч-

ката е 30.136 млн. лв., или с над 17 млн. лв. по-малко от общото предложение на “Информационно обслужване”, което е на стойност 45.5 млн. лв.

Подадохме жалба по поръчката, потвърди за в. “Пари” изпълнителният директор на “Информационно обслужване” АД Чавдар Тодоров. Той отказа да уточни дали ще подаде жалба срещу решението на антимонополния регулатор. Според Закона за обществените поръчки КЗК трябва да се произнесе по подадената жалба в двумесечен срок от образуване на производството, а решението заедно с мотивите се изготвя и обявява най-късно в 14-дневен срок от произнасянето по жалбата.

## Поддръжка

Предишният договор за поддръжка на ИТ системите на ведомството обаче изтече в края на март. Той бе подписан през 2007 г. с “Информационно обслужване”, а стойността на поръчката беше 53.4 млн. лв. От финансовото министерство поясниха пред в. “Пари”, че имат механизми да гарантират безпроблемното функциониране на ключовите си системи, сред които са технологичната инфраструктура на НАП, Агенция “Митници” и т.н. От ведомството обаче не уточниха кой отговаря за поддръжката.

**Христо Ласков**

# Строежът на “Дунав мост” 2 отново може да се забави

Главният изпълнител “ФСС Конструкция” иска още 30 млн. EUR

Проблем с разрешителното за извличането на строителните материали може да забави изграждането на “Дунав мост 2”. Това каза испанският посланик Хорхе Фуентес след срещата си с транспортния министър Александър Цветков. Държавата не е дала право за техния добив на испанския изпълнител на проекта компания “ФСС Конструкция”. Тя е закупила терени за извличане на необходимите инертни материали, които все още не може да започнат да работят.

## Държавни решения

В петък всички институции, които са засегнати

от строителството, провежда срещата, за да намерят най-доброто решение на възникналите проблеми. Държавните представители се ангажираха да намерят компромисно решение, което да не забавя строителството на обекта. От изпълнителя бе поискан точен график за изграждането на “Дунав мост 2” през следващите две години.

## Други искания

Освен претенции за разрешителните “ФСС Конструкция” иска и увеличаване на цената за строителство на проекта. Сега тази компания настоява оскъпяване от 30 млн. EUR. Миналата година изпълнителят настояваше за 60 млн. EUR увеличение. “ФСС Конструкция” спечели търга за строителство на “Дунав мост” с пред-



► Дунав мост 2, който свързва Вигин и Калафат, трябва да бъде завършен до 2012 г.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ложената най-ниска цена, която беше 105 млн. EUR.

## Компромиси

Преди десет дни Европейската комисия даде отсрочка за строителството на “Дунав мост 2”. Първоначалните планове предвиж-

даха той да бъде завършен до края на тази година. След решението на комисията срокът се удължава с две години. Това позволява страната да използва предвидените по ИСПА 70 млн. EUR.

**Николема Цветкова**

# Безплатните рецепти са се увеличили тройно за една година

Лекари и пациенти искат здравната каса да се отдели от държавата

Безплатните рецепти са скочили тройно през 2009 г., научи в. “Пари”, до 460 хил. броя. Това увеличава значително разходите на касата. Заради това новото ръководство на НЗОК обмисля няколко варианта за ограничаване на харчовете.

## Мерку

Екипът на Нели Нешева предлага таксата за отпускане на безплатни лекарства да се поеме от пациента. Това ще спести поне по 460 хил. лв. на месец, което годишно ще прави между 5-6 млн. лв. За целта трябва да бъдат направени промени в Наредба N 10, която засяга отпускането на безплатни продукти от НЗОК.

В петък НЗОК успя да се

издължи за март на личните лекари от доболничната помощ, зъболекарите и лабораториите. Преведени са дължимите средства на аптеките за 1-15 март. Доплатени са 40% от парите на болниците за февруари.

## Промени

НЗОК трябва да се отдели от държавата, а управлението ѝ трябва да бъде на трипартитен принцип с участие на работодатели, синдикати и пациенти. Това е едно от желанията на лекари и пациенти, изразено в споразумението за съвместни действия. То бе подписано от Българския лекарски съюз, Конфедерацията за “Защита на здравето”, Федерацията “Български пациентски форум” и Българската асоциация за закрила на пациентите.

**Светлана Желева**

## Инфлацията в еврозоната през април ускори ход

Скъпият петрол вдига цените, безработицата остава рекордно висока

Инфлацията в Европа през април отчете най-бързия темп на нарастване за повече от година. В същото време безработицата остана на рекордно високо ниво за последните 11 години.

### 16-месечен рекорд

Потребителските цени в 16-те страни с единна валута се покачиха с 1.5% през април 2010 г. спрямо същия месец на миналата година, обяви статистическата служба на Европейския съюз. Това е най-високата инфлация от декември 2008 г. насам. През март покачването беше 1.4%.

### Висока безработица

Ръстът на цените обаче не се дължи на засилено потребление, тъй като безра-

ботицата в еврозоната остава значителна. През март беше отчетено ниво от 10%, което е най-високата стойност от август 1998 г. Усилията на компаниите за намаляване на разходите и съкращаване на работни места не можаха да преодолеят 16-процентния скок на цените на петрола през последните три месеца, което доведе до високата инфлация.

### Спад на инвестициите

Икономическото доверие в европейските икономики се увеличава, но разрастването на гръцката криза може да забави плановете за разширяване на заетостта, показват статистически данни. Инвестициите на нефинансовите компании в страните от еврозоната са спаднали с 20.4% през четвъртото тримесечие и са достигнали най-ниската си стойност от 1999 г., когато е започнало изготвянето на такава статистика.

## Нефтеният разлив предизвика вълна от съдебни искове



► Шетите от експлозията на нефтената платформа може да надвишат значително 500 млн. USD

Досега във водите на Мексиканския залив са изтекли над 6 хил. куб. м петрол

Щетите, които операторите на платформата в Мексиканския залив ще трябва да платят заради петролния разлив, може значително да надвишат сумата от 507.5 млн. USD, присъдена след аварията на танкера Exxon Valdez през 1989 г. Досега са заведени почти 30 федерални дела от компании в застрашените от замърсяване щати.

### Заплаха за бизнеса

В случай че петното достигне бреговете на САЩ, това ще съсипе бизнеса на риболовните фирми, туристическите курорти и собствениците на недвижими имоти. Затова се очаква броят на делата срещу BP и другите компании, работещи на платформата Transocean Deepwater Horizon, да достигнат стоти-

ци хиляди долари.

### Замърсяване

Повече от 6000 куб. м петрол са изтекли досега в Мексиканския залив от експлозията на 20 април, когато загинаха 11 работници, показват оценки на бреговата охрана. След аварията с танкера Exxon Valdez във водите на Аляска се изляха над 40 хил. куб. м нефт. Излезли наскоро документи показваха, че собственикът на инсталацията BP не е бил подготвен за такъв разлив и че е смятал подобна авария за практически невъзможна.

Президентът Барак Обама се очакваше вчера да посети щата Луизиана, за да получи информация на място за мерките, които се предприемат за ликвидиране на разлива. В края на миналата седмица той замрази всички нови проекти за добив на нефт в крайбрежните води.

# Гърция прие сделка "пари за реформи"



► Драконовските мерки изкараха хиляди протестиращи по улиците в събота, стигна се и до сблъсъци с полицията. Според синдикатите работещите ще плащат за провала на политиците

СНИМКИ REUTERS

## Атина прие условията на ЕС и МВФ за отпускането на заем от 120 млрд. EUR

Безпрецедентна помощ за страна, използваща еврото, беше съгласувана за Гърция в края на миналата седмица. Страните от еврозоната и Международният валутен фонд ще отпуснат на Атина спасителен заем от 120 млрд. EUR през следващите три години. В замяна Гърция ще предприеме драстични бюджетни ограничения. Парите ще й помогнат да посрещне предстоящите си дългови плащания на 19 май и да избегне национален фалит.

Това е безпрецедентен пакет за подкрепа, който изисква безпрецедентни усилия от гръцкия народ,

заяви министър-председателят Георгиос Папандреу в телевизионно обръщение. Тези саможертви ще ни дадат глътка въздух и времето, необходимо ни да направим големи промени, добави той.

### Исторически прецедент

Първият спасителен заем в историята на еврозоната ще бъде отпуснат, след като правителството на Гърция се съгласи да увеличи данъците и да намали пенсиите и заплатите на държавните служители. На страната й е поставен срок до 2014 г. да отговори на изискването за

бюджетен дефицит до 3% от БВП, което важи за всички страни, приели общата европейска валута.

### Орязване на харчовите

Общата сума на годишните бонуси, които в Гърция се изплащат за Коледа, Великден и годишната отпускат, ще бъде ограничена до 1000 EUR, а за служители със заплата над 3000 EUR месечно ще отпадне съвсем. Бонусите пък за пенсионери няма да надвишават 800 EUR и няма да важат за гражданите, които взимат повече от 2500 EUR на месец. Ограниченията на заплатите няма да важат за частния сектор. Предвиждат се значителни съкращения в бюджета за отбрана и финансирането на болниците.

Данъците също ще се увеличат. Ще има ново вдигане на акцизите върху горивата, алкохола и тютюневите изделия. ДДС ще стане 23%,

в момента е 21%.

### Тежък избор

Днес сме изправени пред важен избор - между срив и спасение, заяви финансовият министър Георгиос Папаконостантину. До края на 2012 г. страната ще свие бюджетните си разходи с 30 млрд. EUR. Дългът на Гърция ще достигне 140% от БВП през 2013 г. и след това ще започне да намалява, заяви Папаконостантину. Очаква се икономическото производство да се свие с 4% през 2010 г. и с 2.6% догодина, преди да започне да се възстановява бавно през 2012 г.

Председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу заяви, че мерките са стабилни и надеждни, и препоръча на ЕС да задвижи спасителния пакет. Помощта е от решаващо значение за Гърция и за финансовата стабилност на еврозоната, посочи Барозу.

## Икономиката на САЩ нарасна с 3.2%

Потреблението отбеляза най-големия скок от началото на кризата

Икономиката на САЩ нарасна с 3.2% през първото тримесечие на 2010 г. в сравнение с 6.4% спад за същия период на миналата година. Страната отбелязва увеличение на БВП за трето поредно тримесечие. Растежът обаче е по-малък от този през последните три месеца на 2009 г., когато БВП се

увеличи с 5.6%.

### Силно потребление

Потреблението на домакинствата нарасна с 3.6%, което е най-големият скок от началото на кризата през 2007 г. То е и основната причина за ръста на икономиката. За сравнение потреблението през четвъртото тримесечие на миналата година се покачи само с 1.6%.

През първите три месеца на 2010 г. американците са харчили повече за обзавеждане, домакински уреди,

автомобили, дрехи, както и за барове и ресторанти. Потреблението на бизнеса също даде своя принос за растежа на икономиката. Средствата за оборудване и софтуер са се увеличили с 13.4%, което обаче е под отчетените 19% за предходното тримесечие. Разходите на федералното правителство са се увеличили с 1.4%, докато в предишните три месеца са били без промяна.

### Оптимизъм

Икономиката на САЩ ве-

че е по-силна. От страна, която преди година губеше работни места, САЩ вече са страна, която създава работа, коментира статистиката президентът Барак Обама.

Само през март бяха открити 162 хил. нови работни места, което е най-голямото увеличение за последните три години. Някои анализатори обаче смятат, че темпото не е достатъчно, за да възстанови загубените 8 млн. работни места от началото на кризата.

# КОМПАНИИ И ПАЗАРИ



Ректор:  
**Мирослав Иванов**  
mivanov@pari.bg  
тел. 4395-867



Реклама:  
**Станислава Атанасова**  
satanasova@pari.bg  
тел. 4395-851

Число

# 0.18%

► е основният лихвен процент за май, обяви БНБ. Спрямо април това е увеличение от 0.01%, а година по-рано стойността му беше 2.27%

## УниКредит Булбанк остана най-печелившата в края на март

### Резултатът на КТБ се увеличава най-много на годишна база

Най-печелившата банка за първото тримесечие на 2010 г. е УниКредит Булбанк. Към края на март печалбата ѝ е 37.9 млн. лв., показва статистиката на БНБ. Този резултат е спад от 35.41% спрямо първото тримесечие на 2009 г. УниКредит Булбанк запазва мястото си след като и през първото тримесечие на миналата година оглави класацията.

На второ и трето място по печалба се нареждат ОББ и Банка ДСК. Те имат съответно по 34.7 млн. лв. и 32.5 млн. лв. печалба, показва статистиката.

#### Топ 10

В Топ 10 на най-печелившите банки от началото на годината се нареждат и Корпоративна търговска банка (КТБ), Райфайзенбанк, Пиреос Банк България, Първа инвестиционна банка (ПИБ), Българо-американска-кредитна банка (БАКБ), Централна кооперативна банка (ЦКБ) и Българска банка за развитие (ББР).

Ръст в печалбата отбелязват три от най-печелившите банки. Печалбата на КТБ се увеличава най-много - с 36.1% до 21 млн. лв. Увеличение има и в печалбата

на ОББ - с 23.8%, и ББР - с 1.6% до 4.9 млн. лв.

Останалите трезори от Топ 10 са със спад на приходите на годишна база. Най-голямо е понижението при БАКБ, чийто резултат е с 48.6% по-малко и достига 6,8 млн. лв.

Печалбата на Райфайзенбанк намалява най-малко на годишна база - с 16.9% до 13.1 млн. лв., показват данните на БНБ.

#### Активи

УниКредит Булбанк се нарежда на върха и по активи. В края на първото тримесечие активите на трезора са 11.4 млрд. лв., което е увеличение от 3.4% на годишна база. Банка ДСК е на второ място по активи с 8.6 млрд. лв. На трето и четвърто място са ОББ и Райфайзенбанк с по 7.9 и 6.8 млрд. лв., показват данните на БНБ. Активите на Райфайзенбанк се увеличават с близо 10% на годишна база, а тези на ОББ със 5.2%. Пощенска банка се нарежда на пето място по активи с 6 млрд. лв.

Най-голям спад в активи в края на март има при Сити Банк. Активите на банката намаляват с 22.4% до 452 млн. лв.

Рагослава Димитрова

## Райфайзенбанк е първа по растеж в кредитите

Трезорът е бил най-активен и при депозитите

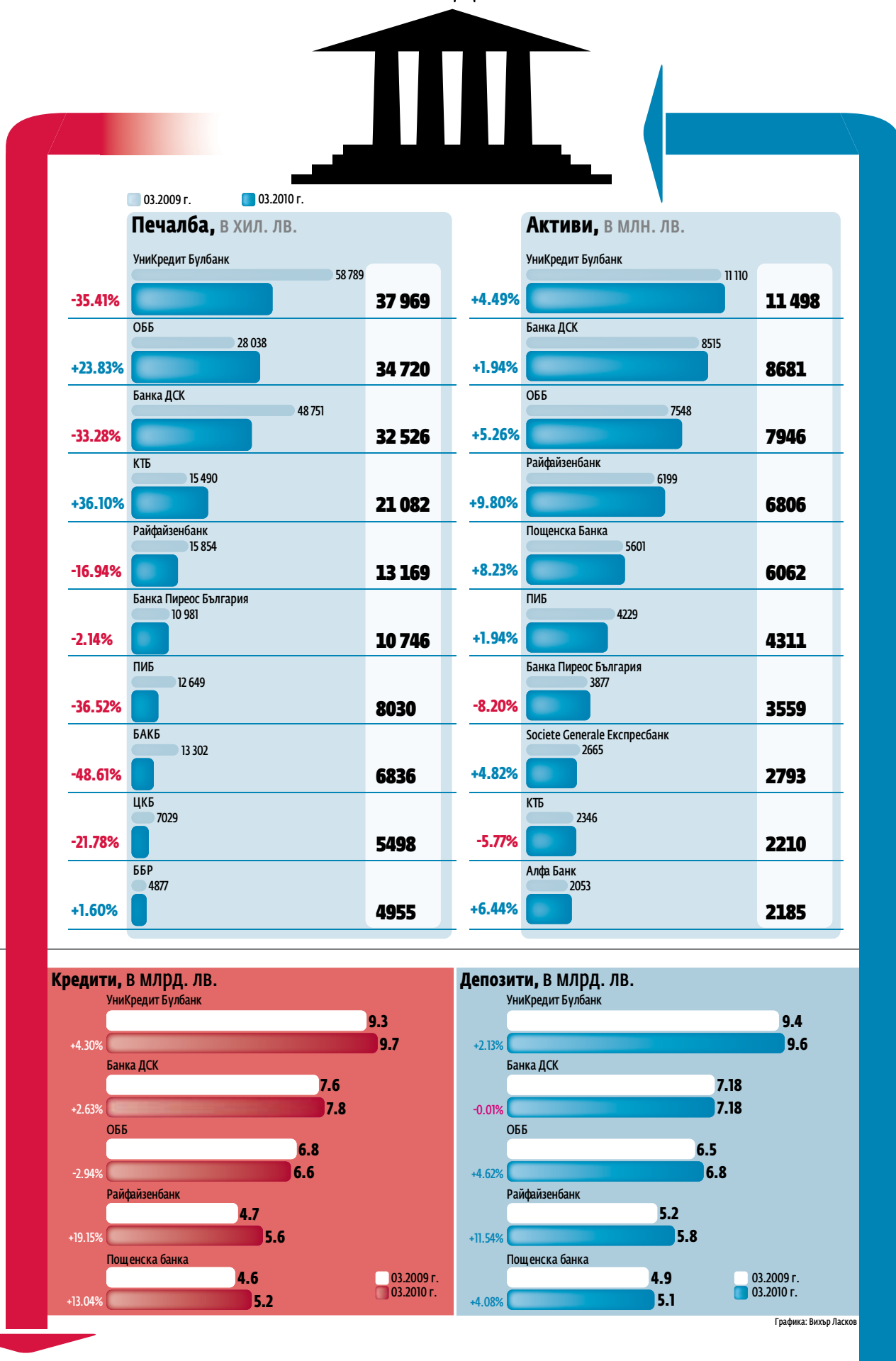
Най-голям ръст на депозитния и кредитния портфейл се отчита при Райфайзенбанк. В края на март влоговете в трезора се увеличават с 11.5% до 5.8 млрд. лв. Това го подрежда на четвърто място по обем привлечени средства. Отпуснатите от трезора кредити се покачват с 19.5% до 5.8 млрд. лв.

Лидер по обем привлечени средства и отпуснати пари е УниКредит Булбанк. Банката има в края на първото тримесечие на 2010 г. кре-

дитен портфейл от 9.7 млрд. лв., което е ръст от 4.3% на годишна база. Кредитите, които УниКредит Булбанк е отпуснала, са 9.6 млрд. лв., или с 2.13% повече.

Второто място остава за Банка ДСК. Трезорът е отпуснал кредити за 7.8 млрд. лв., което е увеличение от 2.63% за година. Привлечените от банката депозити са на стойност 7.18 млрд. лв. и остават без изменение.

Третото място заема ОББ. Банката има кредитен портфейл от 6.8 млрд. лв., което е спад от 2.94% за година. С 4.62% обаче се увеличават привлечените депозити до 6.8 млрд. лв.



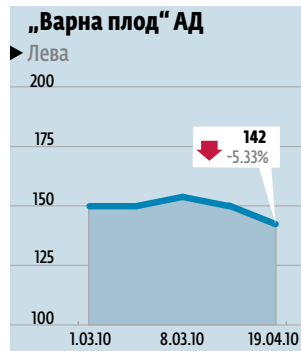
# 12 КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

## Отчет

### По-висока печалба за „Варна плод“

„Варна плод“ АД отчете минимален ръст от 0.5% на печалбата си за първото тримесечие на 2010 г. Положителният резултат достига 419 хил. лв. Продажбите на друже-

ството, които формират целия оборот, се повишават с 5.9% на годишна база до 663 хил. лв. Последната сделка по позицията е от 19 април, когато едва 2 акции смениха собственика си на цена 142 лв. за брой. Това прави капитализация от 7.5 млн. лв.

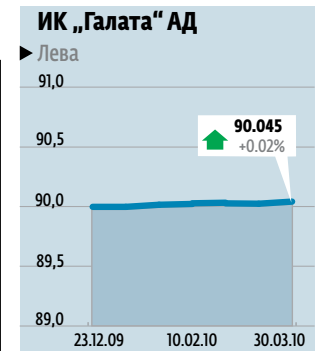


## Резултат

### Компания за 90 млн. лв. има 60 хил. лв. продажби

„Инвестиционна компания Галата“ АД, което има пазарна капитализация от 90.05 млн. лв. е реализирало едва 60 хил. лв. продажби през първото тримесечие на 2010

г. Това показва неконсолидираният отчет на дружеството. Продажбите не се променят на годишна база, като през първото тримесечие на последните две години са отнаеми. Печалбата на компанията е 6 хил. лв. спрямо 13 хил. лв. в края на март 2009 г.



# “Стара планина” изкупи дружество от “Трейс”

## “Пътстройинженеринг” има да получава 5 млн. лв. от бюджета

Срещу 800 хил. лв. “Стара планина Холд” АД се сдобри с мажоритарния дял в компанията, които има да получава 5 млн. лв. от бюджета. Холдингът изкупи дела на друга публична компания - “Трейс Груп Холд” АД - в капитала на пътностроителното дружество “Пътстройинженеринг” АД-Кърджали.

### Вземания

Сделката за 32 069 акции, която е сключена на 29 април, е на стойност 800 хил. лв. След покупката “Стара планина” вече притежава 64 323 акции, или 53.6% от капитала. “Трейс” вече няма акции в капитала на “Пътстройинженеринг”. Компанията има 8.35 млн. лв. приходи от продажби за 2009 г. и 60 хил. лв. печалба, поясняват от “Стара планина”. Изпълнителният

директор на холдинга Васил Велев каза за в. “Пари”, че новото дъщерно дружество не е в цветущо финансово състояние и ще се нуждае от допълнителни инвестиции. “Пътстройинженеринг” обаче има да получава 5 млн. лв. от държавата и общините за изпълнени вече проекти.

Консолидацията на “Пътстройинженеринг” ще е в отчета ни за второто тримесечие, добави Васил Велев. По думите му ръководството е решило да купи инфраструктурното дружество, за да диверсифицира портфейла на “Стара планина”. Пътното строителство ще стане третото силно направление, като с най-голям дял ще остане машиностроенето, твърди Васил Велев. От “Стара планина” допълват, че ще продължат да инвестират в

предприятията от групата, включително в новото дъщерно дружество.

### Вложения

“Трейс Груп” ще инвестира получените средства от продажбата в друга своя компания - “Трейс Кърджали” АД. Дейността му е изпълнение на регионални обекти на територията на Кърджали. В момента дружеството изпълнява договор за възстановителни работи при аварийни ситуации на 229.4 км републикански пътища на територията на Кърджали и Ардино, поясняват от публичното дружество “Трейс”. Договорът е на стойност 5.3 млн. лв., а срокът е една година. Освен на кърджалийското “Трейс” публичната компания е мажоритарен собственик на още 17 компании в сфе-

рата на строителството и инфраструктурата. След като се раздели с дяловете си в “Пътстройинженеринг”, “Трейс Груп” ще е миноритарен акционер в едно предприятие. Това е “Технострой - Инженеринг 99” АД, където има 33% от гласовете в ОСА.

### Търговия

Търговската сесия в петък донесе спад за книгата и на двете страни по сделката за “Пътстройинженеринг”. Капитализацията на продавача “Трейс” се понижи с 0.73%, като при прехвърлени 304 лота цената за акция намалю до 63 лв. Книжката на “Стара планина” загуби 0.39% от стойността си. По позицията на холдинга минаха 2960 дяла, което сви цената до 2.55 лв. за акция.

Атанас Христоу



Сделката за 27% от пътностроителната компания е на стойност 800 хил. лв. СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

## Мнение

# Ще се наложи да рефинансираме новото дъщерно дружество



“Пътстройинженеринг” не е в цветущо финансово състояние. Има да получава 5 млн. лв. от държавата и общините за изпълнени вече проекти. Ще се наложи да се рефинансира от холдинга. “Стара планина” има достатъчно собствени средства, останали от минали печалби.

Освен това продадохме и права от увеличението на капитала на ХЕС преди повече от три години. Ако не ме лъже паметта, от тази операция спечелихме около 1 млн. лв. Желанието ни беше да

увеличим ликвидността и затова холдингът не записва акции. Целта ни е тези средства да се инвестират в развитието на дъщерните дружества. Консолидацията на “Пътстройинженеринг” ще е в отчета за второто тримесечие.

Решихме да купим тези дялове, за да диверсифицираме портфейла. Пътното строителство ще стане третото силно направление, като с най-голям дял ще остане машиностроенето. Разпределянето на дивиденди винаги се остава да се реши на само то общо събрание, защото тогава има яснота накъде вървят нещата. Всеки иска да получи своето - акционерите дивидента, държавата данъците, а работниците си искат заплатите, но трябва да сме наясно със ситуацията.

Васил Велев, изпълнителен директор на “Стара планина Холд” АД

# Печалбата на пътния холдинг скочи 12 пъти в края на март

Неконсолидираната загуба на “Стара планина” се понижава до 39 хил. лв.

Неконсолидираната печалба на “Трейс Груп Холд” АД се увеличава над 12 пъти през първото тримесечие на 2010 г., показва индивидуалният отчет на компанията, предаден на Българската фондова борса. Положителният финансов резултат се повишава до 1.8 млн. лв. спрямо 147 хил. лв. в края на март 2009 г. Продажбите отчитат ръст от 391% на годишна база, като достигат 15.86 млн. лв.

### Тежест

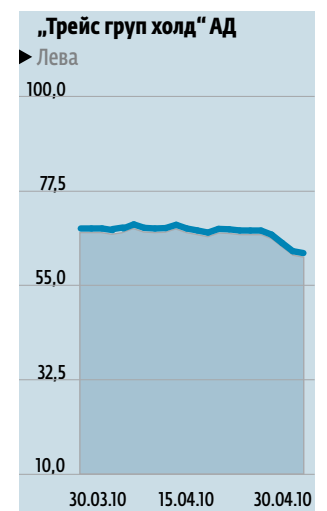
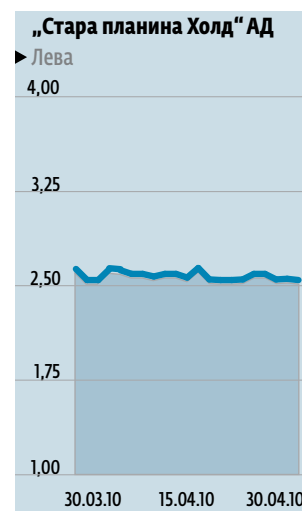
С най-голяма тежест са продажбите на услуги, които нарастват 6 пъти до 15.6 млн. лв. Общите приходи на инфраструктурния холдинг са 16.4 млн. лв., което е ръст от 353% на годишна база. Разходите за дейността са 14.6 млн. лв., което е ръст от 320% спря-

мо края на март 2009 г.

### Резултат

Индивидуалните резултати на “Стара планина” показаха намаляване на неконсолидираната загуба на холдинга до 39 хил. лв. през първото тримесечие на 2010 г. Година по-рано отрицателният резултат беше 50 хил. лв. Доходите от лихви се уве-

личават с 13.7% на годишна база до 83 хил. лв. Това е и перото, което формира почти всички постъпления в индивидуалния отчет на “Стара планина”. В разходната част най-много са средствата за възнаграждения, които в края на март 2010 г. са 88 хил. лв., което е 5.4% спад спрямо същия период на 2009 г.



# Офшорни компании вливат 15 млн. лв. в "Сила Холдинг"

Публичното дружество планира второ увеличение на капитала си за година

"Сила Холдинг" АД ще се опита да събере 15 млн. лв. чрез увеличение на капитала си, стана ясно от покана за свикване на общо събрание на акционерите по искане на съвета на директорите в дружеството.

В момента акционерният капитал е 5 млн. лв., разпределен в акции с номинал 1 лв. След увеличението той ще бъде 20 млн. лв. Това ще бъде второ увеличение в капитала на холдинга само в рамките на година. През март 2009 г. основният капитал беше вдигнат от 2.09 млн. лв. на 5 млн. лв.

## Механизъм

За новото увеличение на капитала ще се издадат права, които може да се търгуват на фондовата борса. Една нова акция ще може да се записва срещу 3 права. Новата емисия ще се счита за успешна, ако бъдат записани поне 7.5 млн. акции.

Увеличението на капитала ще зависи в основна степен от поведението на двата големи акционера в компани-

ята - "Павлекс-97" ЕООД и "Блясък" ЕООД, които държат съответно 32.6 и 24%. Зад двете дружества стоят офшорни компании. Собственик на "Павлекс-97" е бахамската международна бизнес компания "Фриц интернешънъл инк". На "Блясък" ЕООД е швейцарската "Теленор комюникейшън". Чрез същото дружество швейцарската компания участва и като акционер в последната листвана на БФБ компания "Велграф Асет Мениджмънт". Управител на "Павлекс-97" от 2008 г. е Магдалена Тихолова, която според информационната система "Дакси" има опит в ръководенето на фалиралата "Нефтена търговска компания". Дружеството е регистрирано на същия адрес, на който се намира централата на "Химимпорт".

Списъкът на акционерите в "Сила Холдинг" се допълва от два договорни фонда на "ЦКБ Асет мениджмънт" и два на "Реал Финанс Асет Мениджмънт".

## Капитал

В момента "Сила Холдинг" е с отрицателен капитал от близо 5 млн. лв. Според консолидирания отчет към

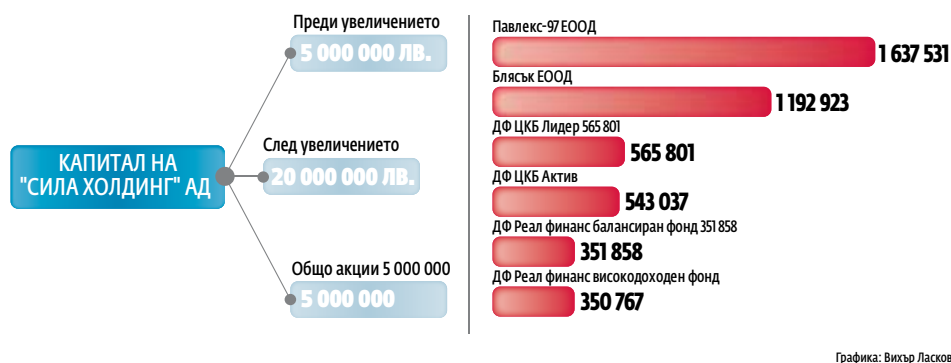
четвъртото тримесечие на 2009 г. дружеството има загуба от 9.7 млн. лв. при основен капитал от 5 млн. лв. Натрупаната загуба идва основно от натрупаните "Други" финансови разходи, които за 2009 г. са 7.5 млн. лв. спрямо 0.6 млн. лв. за 2008 г.

Компанията беше доста активна на борсата през миналата година. През второто тримесечие на 2009 г. "Сила Холдинг" АД продаде 69 835 акции от капитала на "Асенова крепост" на "Химимпорт Инвест" АД.

На 28 юни 2009 г. чрез сделки на БФБ "Сила Холдинг" АД придоби 1 094 486 акции от капитала "Слънце Стара Загора-Табак" АД, представляващи 92.92% от капитала на компанията.

На 12 ноември 2009 г. "Сила Холдинг" АД продаде 272 000 броя акции, или 23.09% от капитала на "Слънце Стара Загора - Табак" АД на своите собственици ДФ "Реал Финанс балансиран фонд", ДФ "Реал Финанс високодоходен фонд", ДФ ЦКБ Актив и ДФ ЦКБ Лидер. Сега дружеството ще очаква фондове да го инжектират със свежи средства.

Мирослав Иванов



# „Виваком“ преполови изнасянето към Alcatel-Lucent

Телекомуникационната компания почти приключи с реструктурирането си

„Виваком“ е приключила първата фаза от изнасянето на техническата поддръжка на мрежата си към Alcatel-Lucent, научи в „Пари“.

Целият процес включва прехвърлянето на 3000 души към френско-американската компания. Стратегическото планиране на мрежата обаче остава под

шапката на телекома.

## Разходи

Целта на аутсорсването на техническата поддръжка е съкращаване на разходите, обявиха от „Виваком“. Двете компании подписаха договора за аутсорсинг в средата на февруари, а цялостното прехвърляне на техническата поддръжка ще бъде приключено в началото на юни. От телекома и Alcatel-Lucent отказаха да коментират финансовите параметри на сделката, както и колко точно разходи ще бъде спестени от аутсорсването.

## Параметри

Според условията на подписания договор Alcatel-Lucent ще отговаря за техническото изпълнение на плановите за развитие на мрежата на „Виваком“. Компанията ще избира

и ще отговаря и за техниката, с което ще става това. Операторът обаче си запазва правото да осъществява контрол върху дейността на аутсорсинг партньора.

Процесът прехвърля около 80% от дейността на звеното „Експлоатация“ на телекома, за което ще отговаря Alcatel-Lucent. Той засяга около 3000 души, работещи за телекома. Те ще преминат към френско-американската компания, от която не гарантират, че ще запазят работата на всички за петте години, през които ще отговарят за техническата поддръжка на мрежата на „Виваком“.

Това е последната стъпка от реструктурирането на компанията, след сливането на БТК и „Вивател“ и ребрандирането им.

Христо Ласков

# 3000

▶ души от персонала си, отговарящ за поддръжка на мрежата, ще прехвърли „Виваком“ на Alcatel-Lucent

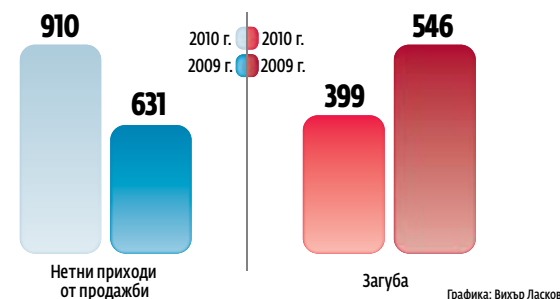
# Кредитори притискат „Балканкар“ със съдебни дела

НАП заповирира сметките на компанията

Кредитори са завели поредици от дела срещу изпадналия в затруднено състояние машиностроителен завод „Балканкар Заря“ АД. Това стана ясно от обяснителните бележки към отчета за първото тримесечие на 2010 г. Компанията не се е разплащала с доставчици на стоки и услуги, които сега търсят парите си в съда. Поделението на НАП във Велико Търново пък е издало постановление, с което да блокира сметките на дружеството. От компанията обясняват, че за момента няма яснота дали те са реално заповирирани.

Срещу „Балканкар Заря“ са издадени и няколко изпълнителни листове от държавни и частни съдебни изпълнители, има и едно

Финансови показатели, в хил. лв.



административно дело.

Дружеството изпадна във финансова безтегловност преди около година и беше изправено пред неспособност да изплаща задълженията си по емисия облигации. След поредица преговори с държателите на дълг бяха договорени няколко стъпки, с които да се обезпечи допълнително емисията срещу отсрочването на плащанията по нея. В компанията предстои да

се осъществи и увеличение на капитала отново по искане на облигационерите.

„Балканкар Заря“ дава слаби сигнали на възстановяване и през първото тримесечие на 2010 г. имарът в продажбите си до 805 хил. лв. спрямо 631 хил. лв. година по-рано.

Дружеството обаче продължава да бъде на загуба. В края на март 2010 г. тя е 399 хил. лв.

Мирослав Иванов

# „Монбат“ отчете 77% повече продажби в края на март

Книжката на компанията ще бъдат търсени през втората половина на годината и тогава ще има на кого да се продадат част от обратно изкупените акции

Атанас Бобоков, прегсегател на УС на „Монбат“



Компанията вече притежава 3.24% от собствените си акции

Акумуляторният производител „Монбат“ увеличи продажбите си със 77.3% през първото тримесечие на годината, показва отчетът на компанията. Продажбите в края на март достигат 45.7 млн. лв. спрямо 25.8 млн. лв. за съпоставимия период на миналата година. Резултатите са добри, но не трябва да забравяме ниската база, от която тръгнахме, каза Атанас Бобоков, председател на УС на „Монбат“. Според него периодът януари - март е силен за

компанията. Тримесечието на миналата година беше много тежко, защото през януари нямаше газ, а през март нямаше поръчки, твърди Бобоков.

## Показатели

Печалбата на „Монбат“ за първото тримесечие се повишава до 5.76 млн. лв., което е 56.5% ръст на годишна база. Имаме прогноза за резултатите през годината и мислим да я изпълним, добави Атанас Бобоков. По думите му инвеститорите не трябва да се подвеждат по тези големи проценти, тъй като в края на годината ще има ръст, който няма да е 50-60%.

## Изкупуване

От дружеството съобщиха, че през април са изкупили обратно 81 819 собствени акции. Общият брой на притежаваните от „Монбат“ собствени акции е 1 263 130 лота, което е 3.24% от капитала. През април книгата са придобивани на нива 6.60

лв. за акция, а средната цена до момента е 6.08 лв. за ценна книга. Ще продължим с обратното изкупуване, тъй като в момента имаме кеш, а общото събрание ни разреши да придобием още до 3% от капитала, каза Атанас Бобоков.

На сесията в петък по позицията на „Монбат“ бяха сключени 14 сделки, в които минаха 6070 лота. Цената на затваряне се понижи с 0.46% на дневна база до 6.55 лв. за акция. Последната стойност на книгата на „Монбат“ е със 7.7% по-висока от средната цена на акциите, придобити чрез обратно изкупуване. Ако компанията ги продаде сега, би реализирала печалба от 593.7 хил. лв. Не се налага да продаваме, а и моментът не е подходящ, твърди Атанас Бобоков. Според него през втората половина на годината вероятно ще има търсене и тогава може да се продадат част от обратно изкупените книги.

Атанас Христо

# 593.7

▶ хил. лв. би спечелило „Монбат“, ако продаде обратно изкупените акции на последната борсова цена

# „Риал Стейтс“ инвестира 200 млн. EUR в слънчеви панели

Общата мощност на фотоволтаичния парк ще е 80 MW, което го прави най-големия в Европа



**2000**

▶ дка е площта, на която ще бъде разположен фотоволтаичният парк

**1100**

▶ е броят на първите панели, които ще заработят

▶ До края на 2014 г. трябва да започне работа един от най-големите слънчеви паркове

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

„Риал Стейтс“ започва изграждането на фотоволтаичен парк край с. Априлци, който ще бъде най-големият в Европа. Инвестицията, която ще направи фирмата, е 200 млн. EUR. Предвиденият период за реализация на проекта е до края на 2014 г., коментира консултантът на проекта Слави Върбаков.

„Риал Стейтс“ е представител на международната корпорация Helium Energy. Това ще е най-големият фотоволтаичен парк в Европа. Инвеститорите предвиждат вложената сума да бъде напълно възвръната за период от осем години.

Изграждането на парка ще бъде на няколко етапа.

Първият трябва да бъде завършен до 31 август тази година. Тогава компанията предвижда да пусне в експлоатация първите инсталирани мощности от 1150 KW. За целта общата бройка на поставените панели е 1100. Площта, на която ще бъде разположен соларният парк, е 2000 дка. Енергията,

която той ще произвежда, ще бъде присъединена към мрежата на EVN.

#### Разширяване

До 31 декември 2012 г. трябва да бъде завършен вторият етап на фотоволтаичния парк. Предвижда се общата инсталирана мощност да достигне 40 MW.

Инвеститорите предвиждат планираните 80 MW да бъдат достигнати в края на 2014 г. Тогава трябва да бъдат инсталирани слънчеви панели с последната необходима мощност от 40 MW.

#### Партньори

Австрийската компания

New Energie Technik е основният партньор на „Риал Стейтс“. Австрийската компания ще подсури на изпълнителите необходимия вид слънчеви панели. Соларните модули, които ще бъдат поставени, са монокристални, поликристални и тънкослойни.

Николема Цветкова

## ВЕЦ „Своге“ започва изграждането на три нови водни централи

Фирмата работи и по изграждането на обект на р. Марица

ВЕЦ „Своге“ започва строителството на три малки водноелектрически централи на р. Искър. Това е част от проекта „Каскада Среден Искър“ и ще започне в началото на юни, обясни Пламен Дилков, генерален директор на ВЕЦ „Своге“. Строителството започва след осигуреното финансиране от Европейската банка за възстановяване и развитие, обясниха от ВЕЦ „Своге“.

Компанията ще изгражда и още една централа. Тя ще е по р. Марица, а работата по нея още е в начален етап.

#### Развитие

Дългоочакваната фаза, в която ЕБВР трябваше да потвърди финансирането, мина, обясни Пламен Дилков. Подписахме споразумение

за 75 млн. EUR, с което те потвърдиха, че първите два обекта в първата фаза са реализирани според изискванията. Проектът „Каскада Среден Искър“ ще бъде завършен до 2014 г., както е по план, категоричен беше Дилков. По него имаше забавяне, което вече се наваквя; било е заради административни въпроси, а не поради липса на пари, увери той.

#### Перспектива

Цялата инсталирана мощност на каскадата ще бъде 25 MW, а средната годишна производителност - 142 гигаватчаса годишно, каза Пламен Дилков. Компанията има още един проект. Това е водноелектрическа централа на р. Марица. По него вече има реализирани водоползвания, но сме в проектна фаза, каза Дилков. На Марица ще се строят пет централи. Те ще са с еквивалентна мощност на централите по Искър и



▶ Новите електроцентрали по р. Марица ще бъдат със същата мощност, както и ВЕЦ от „Каскада Среден Искър“, каза Пламен Дилков

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

ще произвеждат по-малко електроенергия, обясни още Дилков. Инвестицията в централите по Марица е 100 млн. EUR, мощността е 23 MW, а генерираната енергия

ще бъде над 100 гигаватчаса годишна енергия.

Вече се прави инженерингът на финансирането и се преценява дали да се повтори същият модел, посочи

още директорът на ВЕЦ „Своге“. Относно финансирането той посочи, че има голям интерес от страна на финансови институции от цяла Западна Европа.

#### Неяснота

Развитието на проекта на р. Марица обаче среща и проблеми. Имаме малко притеснения, тъй като тези дни влезе в сила план за управление на речните басейни и за Марица. В него намерихме поредица от текстове, които обезсмислят издадените разрешителни за водоползване, призна Дилков. Въпреки това той е оптимист и посочи, че най-вероятно става дума за неуредени въпроси.

#### В бъдеще

В България ще концентрираме усилията си в хидро-сектора, защото имаме много ноу-хау на местно ниво, посочи Дилков. В момента разработваме увеличаване на мощностите по Искър и Марица.

Имаме разработени първоначални проекти и за други възобновяеми източници, допълни той.

Рагослава Димитрова

# Европейски компании правят успешни IPO

Amadeus и PZU набраха близо 4.5 млрд. USD, но други емитенти са песимисти

Редица европейски компании се опитват да направят първични публични предлагания (IPO) през тази година. Намалването на рейтингите на Гърция, Португалия и Испания не попречи на плановете на Amadeus IT Holding и PZU. Други компании обаче, като руските "Уралхим" и "Кузбас" и испанската Grupo T-Solar Global, отложиха или намалиха емисиите си.

## Победители

Успешно беше първичното публично предлагане на испанската компания за самолетни резервации Amadeus. В началото на миналата седмица тя успя да пласира емисия за 1.32 млрд. EUR - най-голямото предлагане в Ис-

пания след това на Iberdrola Renovables на стойност 4.48 млрд. EUR от 2007 г.

Победител излезе и най-големият полски застраховател PZU, който в четвъртък набра 8.1 млрд. злоти (2.7 млрд. USD), като пласира книгата си в горната граница на ценовия диапазон. Емисиата на PZU е най-голямото първично публично предлагане в Полша от създаването на Варшавската фондова борса.

## Обезсърчени

Повечето акции поевтиняха след намалването на рейтингите на няколко европейски държави. Това обезсърчи емитенти като испанската T-Solar, която отложи пласирането на акции на стойност 250 млн. EUR. Най-големият производител на инсталации от слънчеви панели заяви, че променя плановете си заради неясните регулации в сектора в Испания.

Руският производител на торове "Уралхим" отложи предлагането на емисия в Лондон заради пазарните условия. Според компанията в момента акциите няма как да получат цена, която да отразява реалната им стойност. Производителят на въглища "Кузбас" пък може да определи цена в долния край на диапазона от 6.50-7.50 USD на акция, твърдят запознати.

## Силна година

Европейските компании са набрали повече от 11 млрд. USD от първични публични предлагания тази година в сравнение с 6.5 млрд. USD в САЩ. Това е най-силната година от 2007 г. насам. През 2009 г. европейските компании успяха да пласират емисии на обща стойност 7.7 млрд. USD. Почти 85% от публичните предлагания в Европа тази година са направени през последните два месеца.



► Най-големият застраховател в Полша PZU успешно пласира книга за 8.1 млрд. злоти

ЧИМКИ BLOOMBERG

## Total и Chevron на зелено заради ръст на добива



► Първото тримесечие показва, че се връщаме към растеж, посочи главният изпълнителен директор на Total Кристоф де Маржерери

Преработката на петрол продължава да спъва бизнеса на компаниите

Френската Total и американската Chevron отчетоха силни резултати за първото тримесечие на годината благодарение на увеличеното производство на петрол. Печалбата на френската компания нарасна с 14% на годишна база, а Chevron отбеляза двойно по-голям резултат. Производителите обаче губят от преработката на суровината заради слабо-то търсене.

## Финансови успехи

Печалбата на Total достигна 2.61 млрд. EUR спрямо 2.29 млрд. EUR година по-рано. Резултатът след приспадане на промените в запасите е 2.3 млрд. EUR, което е 9% увеличение спрямо 2.1 млрд. EUR за същия период на миналата година. Приходите са се увеличили с 25% - от 30.04 млрд. EUR на 37.6 млрд. EUR.

Американската Chevron пък отчете чиста печалба от

4.55 млрд. USD спрямо 1.84 млрд. USD за същия период на миналата година. Приходите се увеличиха с 33% до 48.18 млрд. USD.

## Производство

Total вдигна производството си с 5% до 2.43 млн. барела на ден спрямо 2.32 млн. барела за същия период на 2009 г. благодарение на разработването на нови находища. Първото тримесечие показва, че се връщаме към растеж, посочи главният изпълнителен директор на Total Кристоф де Маржерери. Добивът на петрол на Chevron нарасна с 9% и достигна 734 хил. барела на ден.

## Рафинерии

Обемът на рафинираните продукти на френската компания обаче е спаднал с 11% до 1.99 млн. барела на ден от 2.24 млн. барела преди година, след като компанията затвори някои свои заводи. Редица световни производители се опитват да намалят преработващите си мощности, тъй като високите цени на петрола свиват търсенето на нефтопродукти.

## Samsung с най-високата печалба в историята си

Финансовият резултат на компанията се увеличи шест пъти през първото тримесечие

Печалбата на южнокорейския производител на електроника Samsung Electronics скочи повече от шест пъти през първото тримесечие на годината и достигна 3.99 трлн. вона (3.59 млрд. USD). За същия период на 2009 г. компанията отчете резултат от 582 млрд. вона. Това е най-голямата печалба, откакто е създадена Samsung.

## Силно търсене

Високите резултати се дължат на голямото търсене и по-високите цени на чиповете оперативна памет, както и на увеличените продажби на мобилни телефони и телевизори с плосък екран. Продажбите за първото тримесечие достигнаха 34.64 трлн. вона, което е с 20.8% повече от приходите за същия период



► Samsung прегнупие агресивна маркетингова кампания за представяне на своите триизмерни и LED телевизори

на миналата година. Тогава компанията отчете продажби на стойност 28.67 трлн. вона.

## Полупроводници

Продажбите на подразделението за полупроводници скочиха 57% до 8.2 трлн. вона през първото тримесечие на 2010 г. В резултат на силното търсене компанията успя да продаде 64.3 млн. мобилни телефона, което е ръст

от 40% спрямо същия период на 2009 г. Samsung пласира и 8.4 млн. телевизора с плосък екран - с 47% повече от миналата година.

## Телевизори

Продажбите на телевизори може да нараснат с 34% през второто тримесечие на 2010 г. Компанията залага на агресивна маркетингова стратегия за своите триизмерни и LED телевизори.

## ICE купува най-голямата борса за въглеродни емисии в света

Офертата определя цена от 395 млн. GBP на Climate Exchange

IntercontinentalExchange (ICE) ще придобие контролния пакет в най-голямата борса за въглеродни емисии в света Climate Exchange.

## Оценка

ICE ще плати по 7.50 GBP на акция, което е около 60% над пазарната цена на регистрираната за търговия в

49

► процента от акциите е договорилa ga kynu ICE, която вече гържи 4.8% от Climate Exchange

Лондон компания. С офертата си купувачът оценява оператора на 395 млн. GBP. Очаква се сделката да бъде финализирана до края на юли.

## Контрол

ICE е втората по големина борса за фючърси в САЩ. След като преди по-малко от година тя придоби 4.8% от Climate Exchange, сега компанията ще купи още 49%.

Споразумение за продажба е постигнато с председателя на компанията Ричард Сандер, който държи 19% от акциите, както и с най-големия акционер Invesco Asset Management (30%).

## Финанси Moody's свали рейтинга на девет гръцки банки

Moody's Investors Services понижи рейтинга на девет гръцки банки в края на миналата седмица. Ревизията на оценките засяга National Bank of Greece, EFG Eurobank Ergasias, Alpha Bank, Piraeus Bank, Emporiki Bank, Agricultural Bank of Greece, General Bank of Greece, Marfin Egnatia Bank и Attica Bank. Рейтинговата агенция очаква тенденцията към увеличаване на лошите кредити да се запази през тази и следващата година. Това допълнително ще влоши качеството на активите и рентабилността на институциите, посочиха от Moody's.

## Резултати Barclays отчита 29% скок на печалбата

Британската банка Barclays отчете 29% скок на чистата печалба за първото тримесечие до 1.07 млрд. GBP спрямо 826 млн. GBP преди година. Увеличението се дължи основно на добрите резултати от инвестиционно банкиране, както и на спада на лошите кредити. Поделението за ценни книжа Barclays Capital отбеляза 62% скок на печалбата преди данъци до 1.47 млрд. GBP. Преоценките и провизиите за лоши кредити са намалели до 1.51 млрд. GBP от 2.31 млрд. GBP за същия период на миналата година и 1.86 млрд. GBP за последното тримесечие на 2009 г. По-добрите резултати се дължат на икономическото възстановяване на много от пазарите, на които работим, посочи главният изпълнителен директор Джон Варли. Експозициите на Barclays в Гърция са малки и не представляват риск, посочиха от банката.



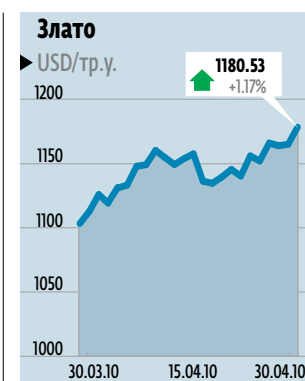


## Индекс на деня

1.21

► процента се повиши японският Nikkei 225 и достигна 11057.4 пункта

По време сесия в петък индексът добави 139 пункта към стойността си, като по този начин загърби негативната тенденция, започнала в сряда



Цената на златото отбеляза ново повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1180.38 USD/тр.у. Основната причина за това беше доларът, който загуби 0.51%

## Валута на деня

0.62

► процента спечели швейцарският франк по време на последната борсова сесия и достигна 1.0771 USD/CHF

Швейцарската валута и еврото надделяха над долара, след като стана ясно, че през уикенда ще бъде взето конкретно решение за гръцката помощ

# Нефтеният разлив в Мексиканския залив ще затегне мерките за превоз на петрол

**Нефтеният разлив в Мексиканския залив,** който беше предизвикан от потъването на нефтената платформа в края на миналата седмица, ще предизвика затягане на контрола върху супертанкерите, които превозват нефт към САЩ, това коментираха от Frontline Ltd., най-големия оператор на такива съдове. От приетата през 1990 г. резолюция еднокорпусните танкери имат право да плават около водите на Северна Америка най-късно до 2015 г. Приемането на предвидените сега мерки вероятно ще доведе до премахването им от експлоатация доста по-рано или поне до ограничаване на товара, който ще имат право да превозват. Това ще принуди рафинериите да наемат само двукорпусни съдове, с което допълнително ще се намали рискът от бъдещи разливи и екологични катастрофи. Според Lloyd's Register-

Георги Георгиев  
ggeorgiev@pari.bg



На борсата в Лондон фючърсите на суровия петрол за юни се повишиха с 0.76%, достигайки 85.82 USD/б

Fairplay близо 11% от общо 522 супертанкера с капацитет 2 млн. барела са снабдени с единична броня. Бреговата охрана на САЩ алармира през уикенда, че количеството петрол, което се излива за ден в Мексиканския залив, се равнява на 5 хил. барела, което е пет пъти повече в сравнение с пред-

варителните очаквания на специалистите. По мащаб този разлив е на път да надмине най-големия досега, този край бреговете на Аляска през 1989 г., когато от танкера Exxon Valdez изтекоха повече от 1.26 млн. барела суров петрол. Разливът е стигнал почти до бреговете на Луизиана, като в момента е блокирано плаването по р. Мисисипи. Ако нефтеното петно продължи да се разпространява, вероятно ще се наложи затваряне на всички пристанища около реката.

Американските власти са започнали контролирани пожари в някои части от петролния разлив. Според еколози животинският и растителният свят в близост до петното ще бъдат сериозно засегнати от газовете при горенето, но щетите ще бъдат значително по-малко в сравнение с тези, които ще предизвика, ако се разпространи.



► Екологичната катастрофа в Мексиканския залив ще говеде до затягане на контрола върху превозването на петрола

# Европейските акции са трета поредна седмица на червено

Александър Леков  
„Райфазен Асет Менджмънт“

Пазарните коефициенти, на които се котират дружествата, спаднаха до нива, които заслужават допълнително внимание и анализ

73%

► от компаниите в DJ Stoxx 600 показва 6 отчетите си за тримесечието на 2010 г. по-добри резултати спрямо миналата година

Водещите европейски и американски индекси приключиха миналата седмица с понижения. В Европа DJ Stoxx 600 загуби 2.8% до 259.91, а в САЩ S&P500 се понижи с 2.5%. За Европа червената серия вече клони към един месец. Масираните негативни коментари и анализи за високото дългово бреме на страните членки на Евросъюза изнерви инвеститорите. Те започнаха да си задават въпроса дали скоро ще има повторение на гръцката криза, но с друг адрес. През започващата седмица ще видим ефекта от взетите решения. При 78% регистрирани по-добри финансови резултати за тримесечието на компаниите от S&P500 и 73% за дружествата в европейския DJ Stoxx 600 настроенията сред фондовите мениджъри са оптимистични. Коментарите, че ситуацията дава възможност за осредняване и



► Моментните нива дават възможност на портфолио мениджърите да допълват позициите си в акции

СНИМКИ BLOOMBERG

попълване на позиции в портфейлите, преобладават. На този етап дори може да се смята, че след тоталната разпродажба Европа е по-интересна като инвестиционна възможност.

Не е за пренебрегване фактът, че през последното тримесечие европейските компании започнаха да отчетат подобрение в нетните продажби. Пазар-

ните коефициенти, на които се котират дружествата, спаднаха до нива, които заслужават допълнително внимание и анализ.

Именно това беше важният сигнал, който очакват пазарите, и когато напрежението около гръцката криза спадне, без съмнение фондовите мениджъри ще се възползват от предоставената им възможност.

# Еврото излезе победител в края на седмицата

По време на петъчната сесия еврото поскъпна до 1.3333 EUR/USD в резултат на спекулации, че детайли около спасителния план за Гърция ще бъдат публикувани през уикенда. Равнището на безработица в еврозоната остана без промяна през март на ниво от 10%. Данните не изненадаха пазарните участници и оказаха слабо влияние на валутната търговия. Същевременно йената отбеляза силно понижение до 94.56 USD/JPY след проведеното заседание на централната банка на Япония. На това заседание беше взето решение основната лихва в страната да бъде оставена без промяна на рекордно ниско ниво от 0.1%. Именно нарасналите страхове, че банката ще пристъпи към допълнително разхлабване на паричната политика, се отразиха негативно на японската валута. Британският паунд пос-

Мирслав Георгиев,  
„Логос-ТМ“ АД

Еврото поскъпна заради спекулации, че детайли около спасителния план за Гърция ще бъдат публикувани през уикенда

къпна до 1.5390 USD след проведено проучване във Великобритания. Според него преднината на консерваторите се увеличава, което ще спомогне за съставянето на стабилно правителство след изборите на 6 май.

Брутният вътрешен продукт на САЩ отчете ръст от 3.2% през първото тримесечие на тази година. За сравнение през предходното тримесечие ръстът бе 5.6%, а анализаторите очакваха показателят да достигне 3.4%.



10 май

Пазарът на  
пчелни продукти  
преуспява напук  
на кризата

17 май

Онковаксините -  
новата ниша на  
фармацевтичната  
индустрия

## Критерии

- Собствен бизнес или мениджърска позиция
- Участие в иновативни проекти или добри позиции на пазара
- Инертни платари към държавата
- Социална отговорност
- Предимство - управление на проекти и бизнес на външни пазари
- Възраст до 35 години

Конкурсът продължава.  
Онковаксините предложени от млада мениджърка бяха представени  
има в "Пари" на e-mail: szheleva@pari.bg

NEXT  
GENERATION 2

Редактор:  
Светлана Желева  
szheleva@pari.bg  
tel. 4395-871



Реклама:  
Деница Зарева  
dzareva@pari.bg  
tel. 4395-856

# Мениджърът трябва да е наясно какво иска, за да успее

За девет години оборотът на „Фикосота синтез“ скочи от 17.3 млн. лв. на 126.3 млн. лв., казва Илина Лилова, директор „Битова химия“

Илина Лилова определя себе си като космополитен човек. Тя открива в себе си много общи черти с космополитите - те работят много, динамични са, имат истински отговори за нещата от живота. Ужасявах се от мисълта, че може да имам скучна работа, монотонна, споделя тя. Илина Лилова е директор „Битова химия“ във „Фикосота синтез“. Отговаря за управлението и развитието на бизнеса с перилни и почистващи препарати и продукти за лична хигиена. Екипът на бизнес подразделението е около 270 души.

## Да намериш себе си

Когато започнах работа във „Фикосота синтез“, тя беше малка фирма - с около 10-15 души, пораснахме заедно. Сега сме 60 души само в офиса в София. През 2000 г. бях решила да емигрирам в Нова Зеландия, но Красен Кюркчиев, сега генерален мениджър на фирмата, ме убеди да остана. Дотогава не бях срещала български мениджър, който така нещо да говори за модерен маркетинг и да има визия за развитието на бизнеса си. Повярвах му и не съжалявам, признава Илина.

32-годишната мениджърка не пести суперлативи за Кюркчиев, но не защото ѝ е шеф, а защото наистина ѝ е дал шанс да сбъдне мечтите си. Позволил ѝ да специализира в University of Limerick, Ирландия, по-късно да замине за 2 месеца да учи испански в Испания, а също да се включи в международни проекти - като например да преподава английски език на деца в Коста Рика. Изведнъж, преди да стана на 30 години, изживях криза на чувствата, казва Илина. Струва ѝ се, че животът минава, а тя не е постигнала нищо. По пътя обаче намерих стойностни неща, намерих себе си, вложих много енергия. Въпросът е да знаеш какво искаш, посочва тя.

## Нови предизвикателства

Днес, когато я канят да преподава в СУ „Св. Кл. Охридски“, Нов български университет или УНСС, Илина е убедена, че го правят не толкова заради докторантските ѝ титли, а заради това, че говори на аудиторията неакадемично и описва въпросите, пречупени винаги от практиката.

Сега, след като има и дъщеря, ѝ предстои дълъг период, в който ще търси баланса между деца, работа и семейство. Илина е благодарна на съдбата, че досега не е имала тежки периоди. Човек трябва да избира пътя, по който да постигне това, което иска, а не да избира нещата, които иска. Има голяма разлика, убедена е мениджърката. Едното е истинско, а другото - преходно.

## Конкурентност

В миналото да си роден търговец е било предопределящо за бизнеса. Днес по-важното е да разбираш динамиката, трендовете и логиката на бизнес процесите, убедена е тя. И тогава не е проблем да се намерят хората, които буквално могат да продадат всичко. Важното е в сърцевината си бизнесът да е построен добре, да е стабилен и да предполага успех, а не борба с вятърни мелници, казва Илина.

Работя за „Фикосота синтез“ от 2001 г., като съм заемала различни позиции. За този период консолидираният оборот на фирмата нарасна от 17.3 млн. лв. за 2001 до 126.3 млн. през 2009 г. В никакъв случай не мога да твърдя, че това е моя заслуга, но позициите, на които съм била през годините, са ми давали възможност да участвам пряко в управлението. И винаги съм полагала максимални усилия за успеха на фирмата, подчертава тя.

В момента делът на външните пазари за бизне-

” В миналото да си роден търговец е било предопределящо за бизнеса. Днес по-важното е да разбираш динамиката, трендовете и логиката на бизнес процесите

са с детергенти, почистващи препарати и продукти за лична хигиена е около 50%. Очакванията ни са, че темпът им на растеж ще продължи да изпреварва този в България и важността на външните пазари да бъде все по-голяма. Именно те имат най-голям потенциал като източник на ръст в бъдеще, смята Илина.

## Самочувствие

Имаме лидерски позиции в България за повече от продуктите си в категориите перилни и почистващи препарати и продукти за лична хигиена.

В последните години източниците на растеж на този бизнес са четири. Използваме добрите позиции у нас за допълнително увеличение на дяловете във всички настоящи категории. Освен това таргетирано налагаме марките ни на други пазари - Украйна, Румъния, Сърбия, Македония, Молдова и Армения - чрез собствени търговски структури и активен потребителски маркетинг, разказва Лилова. „Фикосота синтез“ придоби Opiх - лидера на пазара на белина в Украйна, и планираме навлизане в нови, допълващи основния бизнес категории - например омокотители, течни перилни препарати, душ гелове. Резултатите са категорични: в държавите, в които имаме стратегиче-



СНИМКА АВТОРЪТ

## Визитка Коя е Илина Лилова

- Илина Лилова е родена през 1977 г. в Шумен, където завършва гимназия с преподаване на чужди езици.
- Академичната ѝ история е дълга и преминава през Druid Hills High School в Атланта, Джорджия, САЩ,

икономически университет-Варна, University of Limerick, Лимърик, Ирландия.

- Има магистърска степен по международни икономически отношения.
- През 2010 г. защитава научната степен доктор по световно стопанство и международни икономически отношения.
- От 2001 г. работи за „Фи-

косота синтез“, като кариерата ѝ преминава през позиции маркетинг мениджър и търговски директор.

- От началото на 2006 г. е директор направление „Битова химия“.
- Пътува много и проявява интерес към различни култури и части на света.
- Омъжена, владее английски, руски, немски и испански език.

ски интерес и фокус, сме в Топ 3 или Топ 5 на производителите в съответните сегменти. Целта ни е в близките 3 години да влезем в първата тройка на производителите на всички таргет пазари, което е достатъчно амбициозно поради конкуренцията от мултинационалните производители, местни фирми и евтините и качествени турски продукти, добавя Илина.

## Регулации

Индустрията ни има пряко

отношение към опазването на околната среда. През последните няколко години в бизнес подразделението стартирахме проекти, които да намалят отпадъците от химикали в околната среда (замяне на регулярните омокотители с концентрати, компактизиране на праховете за пране, съществено увеличаване на концентрацията на препаратите за съдове).

Постоянно имаме и проекти за намаляване на опаковките - чрез опти-

мизация на разфасовките и допълнителна субсидия на цените на големите разфасовки, чрез смяна на използваните материали (почти 100% от използваните от нас към момента хартиени опаковки са рециклирани), чрез намаляване на опаковъчните материали на килограм/литър готов продукт. Съзнаваме, че имаме отговорност не само към настоящите потребители, но и към следващите поколения, обобщава Илина.

Светлана Желева

# Рамо за млад предприемач

Фондацията Empower United дава 100 хил. лв. за най-добър бизнес проект

Един от основните проблеми пред започването на бизнес е намирането на начален капитал. Кредитирането е трудно, рисковите капитали са ограничени и автоматично налагат чуждо мнение в развитието на компанията ви. Какво може да се направи в такава ситуация? Да се кандидатства за наградата Empower за изключителни млади предприемачи, например. Тази година тя ще бъде връчена за първи път, а инициативата на фондацията Empower United вече набира скорост, коментира основателят на фондацията Томас Хигинс.

## Малко по малко всеки ген

Ако трябва да дадем съвет на бъдещите предприемачи в България, той би бил да намерят своята голяма цел, към която да вървят с малки стъпки всеки ден, казва Хигинс. По подобен начин той стартира и развива своята фондация в края на миналата година. Вдъхновен от предишната си работа в Българско-американския инвестиционен фонд (БАЕФ), който е организиран подобен конкурс, Хигинс решава, че трябва да продължи прекъснатата традиция. И да я превърне в ежегоден

## Критерии Какво се очаква от бизнес плана

- ▶ Иновативност
- ▶ Полза за обществото
- ▶ Практичност
- ▶ Качество на екипа
- ▶ Ясен дългосрочен ангажимент за развие на бизнеса
- ▶ Оформление на предложението

конкурс за млади предприемачи, за които ще се опита да осигури още повече и по-големи награди.

Така от днес започва набирането на проекти, които да се състезават за голямата награда на фондацията от 100 хил. лв. Освен нея ще бъдат връчени още 2 отличия, чийто размер все още се уточнява, и една "зелена" награда. Те ще бъдат изяснени до края на май, казва председателят на фондацията.

По думите му осигурените 100 хил. лв. са ако не напълно, поне частично достатъчни за началото на бизнес. Искахме да осигурим на младите предприемачи необходимото финансиране да издържат компания в продължения на около година. Или поне да се изправят на крака с работещ прототип на продуктите си, който да бъде представен на по-големи инвеститори, казва Хигинс.

## Предприемачески дух

Живее и работя в България от 1993 г. и смятам, че тук предприемачески дух има, твърди той. Загова и очаквам голям интерес към наградата, съдейки по предварителните срещи с предприемачи, които организирахме до момента, добавя председателят на Empower United. На тях се събират по над 400 души, които обединяват идеи или търсят помощ за изготвянето на бизнес планове си. С тях те могат да участват в надпреварата за наградата, в която могат да се включат до 30 юни.

Впоследствие започва процес на оценяване, който ще бъде на 3 етапа, казва Хигинс. Първият от тях е оценяване на всеки бизнес план от двама различни съдии. На база средната оценка от двамата членове на журито най-добрите 20 кандидати ще отидат на втори етап, където ще има нови 2 оценки от независими съдии. Те ще трябва да изберат между 6 и 10 проекта, които ще отидат

„Създаването на следващия Google е просто въпрос на желание, упоритост, сътрудничество и време от страна на някой предприемач

Томас Хигинс,  
прегсегател на Empower United

▶ Искахме да осигурим на младите предприемачи необходимото финансиране да издържат компания в продължение на около година, казва Томас Хигинс, прегсегател на Empower United

СНИМКА БОБИТОШЕВ

на финалния кръг. В него авторите на проектите ще се явят пред по-голямо жури, на което ще представят идеите си, и от тях ще бъде избран победител. Последният етап от конкурса е церемонията по награждаването, която по план ще се проведе до края на септември или началото на октомври, казва Хигинс.

## Оценка

Самото оценяване ще се проведе на базата на шест критерия, коментира той



(виж карето). По думите му два от тях са най-важни - иновацията и полезността за обществото. И все пак шестте критерия ще са с еднаква тежест при крайната оценка. Не е задължително иновациите да са в технологичния сектор, добавя Хигинс.

Очаквам, че IT бизнеспланове ще бъдат най-много, но според мен селското стопанство също може да генерира добрите идеи, добавя той. Възобновяемите енергийни източници, търговията

на дребно и конфекцията също няма да останат назад, прогнозира Хигинс. Не знам обаче какво точно да очаквам, тъй като това е първата година, в която организирахме подобен конкурс с толкова голяма награда, добавя той.

Загова и не мога да кажа колко точно проекта да очакваме. Когато организирахме наградата за отлично предприемачество с БАЕФ, получавахме между 100 и 150 бизнес плана. Сега обаче наградата е много по-го-

ляма, което ме кара да съм по-оптимистично настроен, добавя той. Със сигурност обаче следващата година ще се опитаме да привлечем повече партньори и да осигурим повече и по-големи награди, допълва Хигинс. И ще продължим да помагаме на победителите - през първата година с консултации, а впоследствие може би с намирането на нови партньори или по друг начин, казва той.

Христо Ласков



▶ Всяко лято във фармацевтичната компания се наемат между 10 и 15 стажанти

## “Активис” предлага платен студентски стаж в Дупница

Двумесечната работа във фармацевтичната компания завършва със сертификат

За пета поредна година фармацевтичната компания “Активис България” предлага платен летен стаж за студенти в завода си в Дупница, събщи Маргрет Бързачка, мениджър “Човешки ресурси” във фармацевтичната компания.

## За кого е програмата

Стажантската програма е за студенти, които вече завършват редовното си обучение в бакалавърски или магистърски програ-

ми. Кандидатите за завода в Дупница трябва да са последен или предпоследен курс на обучение. Стажът е платен и стажантите ще получат добро възнаграждение. Най-подходящи за нас са студентите по химия, фармация, биотехнологии. Взимаме и стажанти за отделите “Финанси”, “Управление на човешките ресурси” и “Планиране”, каза още Бързачка.

Всяко лято във фармацевтичната компания обикновено наемаме между 10-15 души, допълни мениджърката. Всички, които желаят да изкарат два месеца стаж в “Активис”, трябва да имат

добра академична подготовка и добро представяне в университета, познания по английски език на работно ниво и компютърни умения.

## По индивидуален план

Според своята програма стажантите могат да изберат два месеца във времето от юни до октомври, когато им е удобно на тях, поясни още Бързачка. Още от първия ден със стажантите работят ментори и наставници в завода в Дупница. На всеки новодошъл през лятото се изготвя индивидуален план за обучение и работа, така че той да работи целенасочено и да

знае какво се иска от него по време на престоя му в компанията. Програмата завършва със сертификат за завършен стаж. Преди време Елена Балабанова получава стипендия от завода в Дупница по време на завършването на магистърската си програма. След това тя е на стаж, а сега е служител на компанията.

Всеки кандидат-стажант трябва да представи автобиография, мотивационно писмо, с което да обясни защо иска да постъпи в завода на “Активис”. Важно е да уточни в коя сфера иска да работи, обобщава Бързачка.

Светлана Желева

**Интервю** Проф. Иван Станков, ректор на Тракийския университет в Стара Загора

# Бизнесът в България не търси университетите

## Собствената стопанска дейност ще даде нови финансови възможности

**►Проф. Станков, наложителна ли е промяната в Закона за висшето образование в България?**

- Промяната в Закона за висшето образование е наложителна и тя трябва да стане възможно най-скоро. Трябва да се определи статутът и структурата на българските университети, защото сега висшите училища в страната са прекалено много. Разполагаме с 51 държавни и частни университета, колежа и висши училища, но нямаме добър ред във висшето образование. Необходимо е регламент, трябва да се даде точно определение на това що е университет, какви са изискванията към него, как да се оценяват и финансира в бъдеще университетите. Най-належащите промени в закона са свързани с рейтинговането им в България.

Според мен класацията на университетите по десетобалната система трябва да се извърши възможно най-скоро. Предвижда се тези от тях, които получат най-висока оценка от новата акредитация, да бъдат с най-голямо финансиране. Те ще имат право да произвеждат свои кадри - професори, доценти, доктори на науките. Акредитация за 6 години ще имат университетите, които получат най-висока оценка - 9 или 10. За първи път в акредитационната комисия ще има чуждестранни специалисти.

**►Подкрепям колегите ректори от страната да няма разделение между академичната и финансовата власт в университетите**

Необходимо е да има нов поглед и по отношение на имуществото, което стопанисваме. Говори се за възможността университетите да може да придобиват, да купуват земи и имоти и това е много съществена промяна в Закона за висшето образование.

Важно е университетите да имат възможност да развиват собствена стопанска дейност, за да генерират допълнителни приходи.

**►Добрата подготовка на студентите за практиката е най-големият проблем в българското образование**

**►Как би се отразила на Тракийския университет (ТУ) възможността да развива собствена стопанска дейност?**

- Тракийският университет има възможността да извършва отделни услуги в селското стопанство - можем да изследваме почви, храни, това което в момента е потребно на България. Можем да правим пълни изследвания в нашите добре оборудвани специализирани лаборатории. Съвсем наскоро изградихме лаборатория по екология, която ще изследва почви, въздух, води. Ако имаме възможност да развиваме стопанска дейност, бихме направили малки преработвателни предприятия, защото имаме възможност сами да преработваме мляко и месо. Бихме могли да открием свои магазини, да продаваме стоки. Имам много идеи за това как бихме могли да генерираме собствени приходи в университета. Това вече е направено в много университети в развитите европейски страни. На този етап обаче в България имаме редица ограничения - не можем да произвеждаме собствена продукция, да имаме земя, животни. В момента нашият университет ползва около 5000 дка земя под аренда. При финансова възможност бихме купили земи за собствени нужди. В бъдеще ще търсим начин за получаване и на държавни земи.

**►Какво трябва да се направи, за да може в университетите да влязат повече частни капитали и да не се разчита само на държавата?**

-Този процес е двустранен. Ние правим всичко възможно, за да имаме добър контакт с потребителите на нашите кадри. Все още обаче контактът между бизнеса и универ-



СНИМКААВТОРЪТ

### Визитка Кой е проф. д.с.н. Иван Станков

► Проф. д.с.н. Иван Станков е роден през 1948 г. в с. Ружица, област Ямбол. Завършил е Селскостопан-

ската академия в София през 1973 г. От 1973 до 1979 г. работи като зоотехник в община Болярво, област Ямбол. През 1979 г. след спечелен конкурс започва работа като асистент в тогавашния Зооотехнически факултет към ВИЗВМ-Стара Загора.

► От 1990 до 1997 г. е зам.-

декан, а от 1999 до 2007 г. е декан на Аграрния факултет. От 2007 г. е ректор на Тракийския университет в Стара Загора.

► Преподава дисциплините животновъдство, производствен мениджмънт в животновъдството, както и овцевъдство и козевъдство.

► Научните му разработки наброяват над 200 научни трудове, книги, монографии и популярни статии. Член е на няколко съвета и комисии - научни, управителни, Национален млечен борд и др. От месец декември 2009 г. е избран за председател на Националния млечен борд.

ситетите в България не е на нужното ниво. Бизнесът все още не е почувствал потребността от нашите продукти, от високо квалифицирани кадри. В университета в Айова в САЩ, с който имаме добри контакти, голяма част от приходите идват от бизнеса. Той дава своята поръчка, издържа студенти, подпомага отделни дейности за създаване на научен продукт по тяхна поръчка. Ние в България също вървим в тази посока, но сме още в началото. Големи български компании, сред които са "Белведере-България", "Градус", "Булагро груп", вече използват активно нашите кадри и те се реализират добре при тях. Нашият университет беше един от първите в страната, който сформира настоятелство, в което влизат представители на големия бизнес. Все още обаче имаме какво да правим в тази посока, за да се радваме на взаимно доверие.

**►Проектозаконът за висшето образование предвижда разделение**

**между академичната и финансовата власт. Необходимо ли е това разделение?**

- Аз се присъединявам към становището на колегите ректори от страната, че такова разделение не бива да става. Ректорът не може да бъде зависим от друго лице, което ще разпределя финансите, защото това ще има негативни последици. Ректорът трябва да бъде подпомаган от помощник-ректор, който да отговаря за финансовата дейност, строителството и други въпроси. Всеки ръководител е редно сам да степенува необходимостта от разпределяне на средствата по важност - за учебната дейност, наука и т.н.

**►Какво е финансовото състояние на ТУ през 2010 г.?**

- Ние имаме проблеми с финансирането, но те не са по-различни от тези на другите университети. Получихме бюджет, който е 90% от миналогодишния. Освен това се удържат още 10% от всеки един трансфер, който получаваме от

държавата. Така на практика тази година ще разполагаме с 80% от миналогодишния бюджет. През миналата година бюджетът ни беше 18 млн. лв., като в края на годината не успяхме да получим последните 2 млн. лв. от бюджетните средства. Не можем да си позволим никакви допълнителни дейности, всичко отива за издръжка. Въпреки трудностите мога да кажа, че очаквам да приключим нормално тази календарна година.

**►Подготвени ли са нашите студенти за практиката след завършване на висшето си образование?**

- Добрата подготовка на студентите за практиката проблем в българското образование. Нашите студенти знаят много, но имат малка приложна подготовка. Тракийският университет даде възможност за въвеждане на добри практически условия в учебните фирми, сключихме договор с много български фермери на територията на Стара Загора, Ямбол,

Сливен и ползваме техните бази. Изпращаме нашите студенти на практика в тези ферми, провеждаме практически занятия, увеличихме броя на животните в учебното стопанство, за да имат студентите ни добър практически опит. Не мога да кажа все още, че сме постигнали желаните резултати. Ще продължаваме да работим за по-голяма приложност в подготовката на нашите студенти. Осигурихме на кадрите си практика и в чужбина.

**►Кои са най-търсените специалности в ТУ?**

- Най-търсени са икономическите специалности от нашия Стопански факултет. През миналата година за Стопанския факултет кандидатстваха средно по 20 души за едно място за специалностите аграрна икономика, регионално планиране и развитие на селските райони, както и бизнес икономика. Голям интерес от страна на кандидат-студентите има също към хуманната медицина и екологията.

Сашка Панайотова

# България държи 2% от бизнеса с пшеница в света

С обема и качество ще преборим големите в сектора, смята Теодор Иванов, гл. секретар на Българската асоциация на фермерите

Пустеещите земи поне в Северна България останаха безвъзвратно в миналото. Европейските субсидии за земеделие започнаха бавно, но уверено да връщат интереса към фермерството. Само преди три години един от най-големите проблеми на земеделския министър беше по какъв начин да стимулира обработването на земята. Днес нещата изглеждат много по-различно, защото на дневен ред пред държавата стои проблемът с изкарването на светло на арендаторите, които разорават държавни земи, без за това да са платили и стотинка. Интересът към обработваемата земя в България се покачва с всеки изминат ден, и то не само от средите на земеделците. Апетит към парцелите, особено в североизточната част на страната, проявяват и чуждият, и българският бизнес. Интересът е свързан с инвестиции във всякакъв вид ВЕИ.

## Оставката

Това е една и от вероятните причини за изненадващата оставка в края на седмицата на ресорния зам.-министър на земеделието Преслав Борисов. За няколко месеца той си спечели име на най-голям враг на ВЕИ в обработваеми земи. Такива са горещите слухове в бранша. Всъщност още със създаването си в креслото на зам.-министър Борисов се зарече да въведе ред в сектора и успя да извади на светло значителна част от най-съществените пробле-

ми в ресора си. Сред тях са тайната аренда на държавни земи и вълчийт апетит към промяна на статута за плодородни парцели, които да се използват за изграждането на ветрогенератори.

## Експортът

Статистиката е повече от красноречива. България държи 2% от световната търговия на пшеница, съобщава Теодор Иванов, главен секретар на Българската асоциация на фермерите. Самият той е един от най-едрият арендатори в Добруджа и обработва около 100 хил. дка земя. Малцина са обаче фермерите, които успяват да продадат изгодно зърното си. Причините - преобладават малките обеми на производство. Най-важното за земеделието е да бъде ефективно, казва Теодор Иванов. А специално за зърнопроизводството най-важни са обемите. Защото едно е да можеш да изкараш цяла партида хомогенна пшеница с добро качество и да успееш да натовариш целия кораб, друго е, когато този обем се събира от различни производители, които са работили с различни технологии и сортове. Всъщност така пада цената на зърното. Иванов уточнява, че най-едрият зърнопроизводител в България могат да произведат годишно зърно, с което да натоварят няколко кораба. Тези обеми дават възможността да се преговаря от друга позиция за цената и



► Разликата между среднокачествената и нискокачествената пшеница е 70-80 лв. на тон

този факт е основно в полза на земеделците.

## Размерът е важен

Убеден съм, че при зърнопроизводството минималната площ, която трябва да се обработва при ООД, е 5 хил. дка, а за едноличен търговец 1000 дка. И ако ги нямаш, просто не бива да се захващаш, защото е нерентабилно, смята фермерът.

Според него тези производители, които желаят да се занимават със зърнопроизводство, трябва да се кооперират и да увеличат обемите на площите.

За малките производители също има огромен шанс, но той не е в зърнопроизводството, а в овощарството и зеленчукопроизводството, препоръчва Иванов.

## Яснота в сектора

България да се ориентира към производството на качествена пшеница. От това ще може да се печели и респективно цената ще се качи, е мнението на най-големите производители. Аргументът е, че в световен мащаб има зърно, но качеството е средно, каквото е и в България. Затова и цената е ниска, тъй

като пшеницата ни е със средно или лошо качество. Как ще се конкурираме с големите играчи, при положение че те ни бият с площи и количество, пита Теодор Иванов. И отговаря - само с качествено зърно. В момента по света няма именно качествена пшеница, обобщава Иванов. Ето защо разликата между среднокачествената и нискокачествената е 70-80 лв. на тон. За да получиш качествена реколта, инвестициите на декар са с 20 лв. повече, но ще спечелиш близо 48 лв. на тон. Затова е крайно време България

да стане износител на висококачествено зърно, тъй като сме производител на сериозен обем в световен мащаб. Експортираме до 2 млн. т пшеница, която върти оборот от близо 100-105 млн. лв.

Светлана Трифонова

# 5000

► дка земя най-малко трябва да обработва едно ООД, за да бъде рентабилно, смята Теодор Иванов

## На борсите цената расте

Най-големият износител в света - САЩ, е намалил експорта си с 19% в края на април

Данните за по-слаби от очакваните реколти в САЩ, Русия и Европа са основната причина за това.

## Равносметка

Според сведения на американското правителство за изминалата търговска година, която приключи на 22 април, САЩ са изнесли едва 19.3 млн. т, което е спад от 19% спрямо предходния период. Тенденцията е била същата и през изминалата седмица, когато общият износ на зърно е бил 278 хил. т, което е с 36% по-малко спрямо седмица по-рано. За цялата 2009 г. стойността на експортираната пшеница е

стигнала 10 млрд. USD. Основният вносител на щатската пшеница продължава да бъде Япония. Общият внос там за изминалата търговска година е бил 11 млн. т, като 96% от тях са били вкарани от САЩ. Следващите по големина вносители в Япония са били Украйна и Русия, които са експортирали съответно 213 хил. т и 50 хил. т. Очакванията обаче са до края на март 2011 г. количествата да се увеличат двойно и тройно, като в момента руски фирми сключват договори за доставка на повече от 150 хил. т.

## Конкуренция

Именно тези две държави са основната конкуренция на иначе лидерите в производството и износа на зърно - САЩ, Австралия и Канада. Очаква се в бъдеще кон-

курентията за японските пазари между тези държави да продължи да се увеличава заради по-ниските цени, на които се продава пшеницата в бившите социалистически държави.

Независимо от това прогнозите за общия износ на Русия се запазват на ниско ниво. Според последни прогнози общият износ на Русия ще намалее с 0.4 млн. т до 18 млн. т зърно, което ще представлява 14.5% от глобалната продукция.

Георги Георгиев

# 19

► процента е намалял износът на САЩ за тази търговска година спрямо предходната

## Пак ще преброяват земеделските стопанства

Стартира електронен сайт в помощ на земеделците

## Цели

Стартира ново преброяване на земеделските стопанства през септември. То ще продължи три месеца и се предвижда да приключи в края на ноември, съобщиха от Министерството на земеделието и храните. Въпреки че преброяването на стопанствата трябва по закон да се извършва на десет години, а последното е било през 2003 г., през тази година се налага да се направи нов списък, тъй като вече сме членове на ЕС. Данните от него ще са съпоставими с тези в останалите страни на общността и ще са статистически

необходими за развитието на общата селскостопанска политика.

## Цели

Преброяването има за цел да установи цялостното състояние на земеделието и да покаже развитието на структурата на земеделските стопанства в страната. Очаква се то да даде яснота и по отношение на стопанствата, които може да бъдат включвани при разработване на извадка за секторните селскостопански изследвания. Ще се събират данни за размера на стопанствата, вида на собствеността и използването на земята, поливни площи, обработваеми площи, напояване, работна сила и друга селскостопанска

информация.

## Сайт

Преброяването се отнася до всички обработваеми земеделски и животновъдни стопанства, независимо от формата на собственост - физически или юридически лица, както и от предназначението на земеделската продукция. Предоставената информация е конфиденциална и няма да се използва за други цели освен за тези на официалната статистика. Електронният сайт на Министерството на земеделието и храните за преброяването на земеделските стопанства [www.agrobgone.bg](http://www.agrobgone.bg) е готов и вече функционира. На него има рубрика за новини, свързани с преброяването.

**Интервю** Радослав Христов, председател на УС на Националната асоциация на зърнопроизводителите

# Последиците от кризата ще се видят по време на жътвата

Засели сме половин милион декара пшеница по-малко

**► Госпогин Христов, гарантира ли приетият наскоро Закон срещу ГМО чистотата на зърнените посеви в България?**

- За да имаме такава гаранция, би трябвало да се направят необходимите промени и в другите два важни закона - Закона за посевен и посадъчен материал и Закона за опазването на земеделските земи. В Закона за посевен и посадъчен материал би трябвало да се вкара още един член, който да пази България от ГМО.

Предложихме да се вкара допълнителен член и в Закона за опазване на земеделските земи, който да забрани отглеждането на ГМО в земите от първа до десета категория. Но правителството си играе със страха на обществото от ГМО. Тук стоят чисто икономически интереси. На всички ни е ясно, че става въпрос за европейския пазар, който постепенно се отваря за ГМО. Становището ни е, че радостта от приемането на Закона срещу ГМО е малко прибръзана.

**► Кои са гругите ви опасения?**

- Законът за посевен и посадъчен материал урежда също много неща и от него зависи селекцията на българското зърно. Промените, които се предвиждат в него, трябва да бъдат изключително добре обмислени и анализирани, защото те може да сложат край на българското зърнопроизводство и на селекцията на българските сортове пшеница. За промени в този закон Националната асоциация на зърнопроизводителите внесе своето предложение да се изготви законодателно един конкретен текст в него, който ще предпазва земеделските земи от отглеждане на генномодифицирани култури на тях. По наша информация в Закона за посевен и посадъчен материал са направени предложения успоредно с Държавната агенция по сортоизпитване и семеконтрол да бъдат изградени частни акредитиращи лаборатории, които да не може да бъдат контролирани от държавата. Не може очакването на зърното да няма държавен контрол.

**► Повлия ли икономическата криза на зърнопроизводството в България?**

- Последствията от икономическата криза през тази година ще се видят по време на жътвата. Заради икономическата ситуация се опитваме да свием разходите. Но свивайки ги, нарушаваме технологичния процес, по който сме работили до този момент. Съкращаваме обра-

ботки, начин на подхранване, а всичко това ще доведе до по-ниски добиви. Един от начините да свиеш разходите си е да оставиш част от земята незасята. Тази земя, която не беше засята с пшеница, се очаква да се засее с пролетни култури. Дали това ще се случи обаче, все още не е ясно. Затова през тази година засетите площи с пшеница са с около половин милион декара по-малко. Това, което би компенсирало добивите, са по-добрите метеорологични условия.

**► Защо Националната асоциация на зърнопроизводителите се обявя срещу закона за комасация на земеделската земя?**

- Становището на нашата асоциация е на този етап да няма закон за комасация на земеделската земя. Изразихме го ясно на срещата, организирана от Българската асоциация на собствениците на земеделските земи, на която ни беше представен и текстът на Меморандум за реформа в българското земеделие.

Целта на инвестиционните фондове е увеличаване стойността на техните земи и съответно увеличение на наема и рентата на закупените от тях земи. Мога да кажа, че и сега зърнопроизводителите плащат трудно съществуващата рента, защото ние сме поставени в неконкурентна среда спрямо останалите си колеги от ЕС.

Инвестиционните фондове започнаха да извиват ръцете на ползвателите и да искат от тях наем от порядъка на 22-25 лв. на дка, който прогресивно всяка година да се увеличава с 3-4 лв. Мотивът им е, че се увеличават субсидиите за земеделските производители.

ЕС обаче не дава субсидиите за рента, а за да се произведат евтини и качествени храни и да бъдем конкурентни на пазара спрямо страните извън ЕС.

**► Наложителна ли е промяна в законодателството, което урежда поземлените отношения в България?**

- Ние направихме около 20 предложения по отношение на Закона за собствеността, но те не бяха приети при последното му разглеждане. Преди 2-3 години асоциацията беше инициатор на член 4, който даваше право на ползвателя да бъде първи купувач. Това всъщност е един от естествените начини за комасация на земята. Този закон се прилагаше година и половина, след което въпросният член беше премахнат.

По отношение на Закона за опазването на земеделските земи направихме предложение да не се прави смяна на предназначението на земята

**” Инвестиционните фондове извиват ръцете на ползвателите на земя**

от първа до шеста категория. Подготвяният проектозакон дава възможност да не се променя предназначението на земята само от първа до четвърта категория, но дори тази мярка среща голям отпор и не е сигурно, че земеделската земя ще бъде защитена.

В действителност пета и шеста категория земеделска земя е около 25-30% от обработваемата територия на страната. Изграждането на ветрогенератори върху тези земи ги разпокъса. На този етап ние практикуваме комасацията на доброволен принцип.

**► Каква част от земеделските земи в България се обработват без правно основание?**

- Става дума за около 10 млн. декара или 1/3 от земеделските площи. Един от най-големите ни проблеми е с възстановяването на собствеността върху земята. Той все още не е решен, макар че по него се работи от 1992 г. Другият проблем е, че голям процент от земята ежедневно сменя собствеността си - някой продава на някого. Този процес също е много



СНИМКА АВТОРЪТ

динамичен в България. При колегите ни от ЕС понятието ползване на земеделска земя без правно основание не съществува.

В момента много от землищата преминават към кадастъра и това също е проблем за земеделските производители, тъй като неговите услуги по издаване на скици са много скъпи. Ние ще настояваме като цяло ценнообразуването на услугите

на кадастъра да бъде преференциално за земеделските производители. Земите от кадастъра на земеделска земя трябва да се различават от тези, които са в регулация, защото е непоносимо при динамичния процес на движение на обработваемата земя зърнопроизводителите да плащат за една скица 40 лв.

**► На общо събрание на**

**асоциацията изразихте становище, че правителството забавя реформите в областта на земеделството. Какви са очакванията ви?**

- Забавянето на реформите не е най-големият проблем. Като цяло това, което се прави най-вече в законодателството, не се върши в полза на зърнопроизводителите. Трябва да се вземе решение по отношение на Закона за браншовите организации. В момента неговото изготвяне е практически стопирано. Проектът на Закона за съхранение на зърното също не е в наша полза. В него се предвижда такса за всеки тон продадено зърно, която ще се събира от националната служба по зърното и фуражите. Въвеждат се допълнителни рестриктивни мерки по отношение на съхранение на зърното.

Законът за опазване на земеделските земи отново е срещу земеделските производители, защото не удовлетворява искането ни да не се променя предназначението на земите от първа до шеста категория. Изграждането на ветрогенератори и фотоволтаични клетки върху земеделски земи пета и шеста категория в никакъв случай не е от полза за българското земеделие. Земята е особен вид стока, към която трябва да се подхожда по друг начин.

**Сашка Панайотова**

**УЧАСТВАЙТЕ В КОНКУРСА ЗА МЛАДИ ПРЕДПРИЕМАЧИ НА ФОНДАЦИЯ EMPower UNITED**

**Ако сте до 35 години, имате шанс да осъществите Вашата бизнес идея.**

Конкурсът "Награда EMPower за изключителни млади предприемачи" се осъществява от фондация EMPower UNITED с щедрата подкрепа на американския народ чрез Американската агенция за международно развитие (AAMP).

**SOCIETE GENERALE**  
**ЕКСПРЕСБАНК**  
УСПЯВАМЕ ЗАЕДНО

За повече информация:  
[www.empower.bg](http://www.empower.bg)  
[www.sgeb.bg](http://www.sgeb.bg)



СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

# Шах вместо съвети

Бащата на еврото проф. Робърт Мъндел дойде в България заради двубоя Топалов - Ананд

## Цитат



Делото на живота ми са моите деца, а не еврото

► проф. Робърт Мъндел

Бащата на еврото проф. Робърт Мъндел пристигна в България. Но не за да дава ценни съвети как България да изпълни Маастрихтските критерии и да влезе в еврозоната. Министри и икономисти останали разочаровани, тъй като не успяха да почерпят информация от извора. Мъндел просто е любител на шаха и световната криза му е далеч по-безинте-

ресна от световната титла по шахмат между индияца Вишванатан Ананд и българския гротмайстор Веселин Топалов.

**Шахмат и икономика**  
От краткия му престой в България се разбра, че Мъндел се гордее повече с играта си на шах срещу легендарния Боби Фишер през 2008 г., отколкото с връзката си с единната

европейска валута. Успя дори да съчетае икономиката и любимия си спорт. Всеки следващ ход трябва да бъде преценен внимателно. Резултатите и при двете са низ от лоши и успешни решения, твърди Нобеловият лауреат по икономика.

**Цугцванг за Гърция**  
Мъндел коментира и патовата ситуация с юж-

ната ни съседка. За него състоянието на Гърция е „цугцванг“ или казано просто, без полезен ход. Дори прогнозира катаклизми в цяла Европа, ако гръцката система рухне. Според бащата на еврото, ако страната получи помощ от ЕС, в бъдеще и други държави в нужда ще чакат помощ наготово, вместо да се справят сами.

## Еврооптимизъм

Проблемите в Гърция обаче няма да попречат на България да влезе в еврозоната, успокои Мъндел. И не спести критиките си към страната ни. Монетарната ви политика вече е решена, защото е закрепена за еврото, но може да се поработи върху фискалната. И посъветва за крути мерки при най-малките признаци за влошаване на икономиче-

ската ситуация.

## Еврозона и криза

Според Робърт Мъндел опасност от разпадане на еврозоната няма. Това е фискален проблем, не проблем на еврото, твърди икономистът. Той разсея и друг слух - че фискалните затруднения на Португалия и Испания няма да доведат до обособяване на северно и южно евро.

Елина Пулчева